

Quick scan natuur

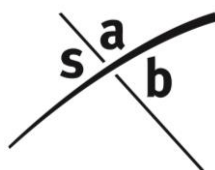
Natura 2000-gebied Korenburgerveen

Provincie Gelderland

Datum: 8 maart 2018

Projectnummer: 170187

SAB
Postbus 479
6800 AL Arnhem
tel: 026 - 357 69 11
fax: 026 - 357 66 11

Auteur: Eric Verkaik
Tweede lezer: René van Gestel
Projectnummer: 170187

INHOUD

1	Inleiding	3
1.1	Aanleiding	3
1.2	Huidige situatie plangebied	3
1.3	Toekomstige situatie	8
2	Wettelijk kader	16
2.1	Gebiedsbescherming	16
2.2	Soortenbescherming	19
2.3	Bescherming houtopstanden	21
2.4	Relatie met Inpassingsplan PAS-maatregelen Korenburgerveen	21
3	Quick scan natuur	23
3.1	Onderzoeksmethode	23
3.2	Gebiedsbescherming	23
3.3	Soortenbescherming	26
3.4	Bescherming houtopstanden	37
4	Conclusies en advies	38
4.1	Wet natuurbescherming en relatie met Inpassingsplan PAS-maatregelen	38
4.2	Gebiedsbescherming	38
4.3	Soortenbescherming	38
4.4	Bescherming houtopstanden	41
4.5	Vervolgstappen	41

Bijlage 1: Geraadpleegde literatuur

Bijlage 2: Kernkwaliteiten GNN Korenburgerveen

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Het Programma Aanpak Stikstof (PAS) dat op 1 juli 2015 in werking is getreden, is opgezet om economische ontwikkelingen mogelijk te maken die met stikstofdepositie op voor stikstof gevoelige habitats gepaard gaan. Onderdeel van het PAS is een samenhangend pakket van ecologische herstelmaatregelen om de effecten van stikstof op natuur te verminderen. De omvang, wijze van uitvoering, locatie en periode zijn vastgelegd in gebiedsanalyses. Het uitvoeren van deze maatregelen is verplicht, omdat de uitvoering ervan noodzakelijk is voor de haalbaarheid van het PAS.

Het Korenburgerveen is één van de Natura-2000 gebieden waar ecologische herstelmaatregelen moeten worden uitgevoerd. Deze maatregelen zijn vastgelegd in de Gebiedsanalyse Korenburgerveen en bestaan onder andere uit het inrichten van gebieden ten behoeve van natuur en het stopzetten van de bemaling. Deze maatregelen kunnen niet worden uitgevoerd binnen het vigerende bestemmingsplan. Het bestemmingsplan moet daarom worden herzien, om welke reden door de provincie een inpassingsplan wordt opgesteld.

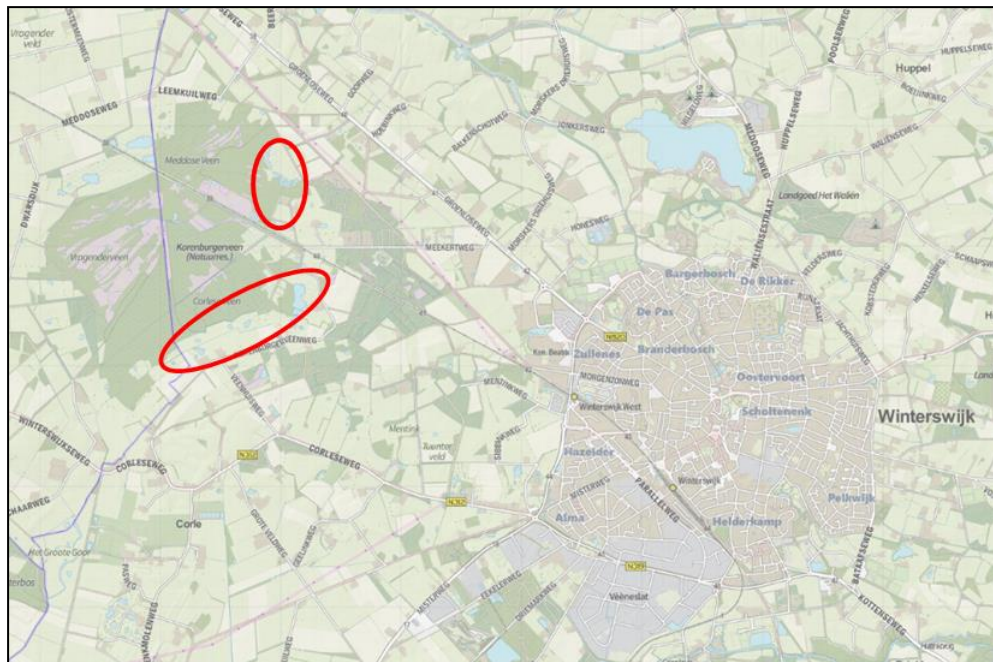
In het kader van de vaststelling van dit inpassingsplan vindt er toetsing plaats van de uitvoering van de herstelmaatregelen aan de geldende natuurwet- en regelgeving. In voorliggende quick scan natuur vindt een eerste toetsing plaats en wordt inzichtelijk gemaakt of er mogelijk sprake kan zijn van het verstoren van beschermde natuurgebieden en soorten.

1.2 Huidige situatie plangebied

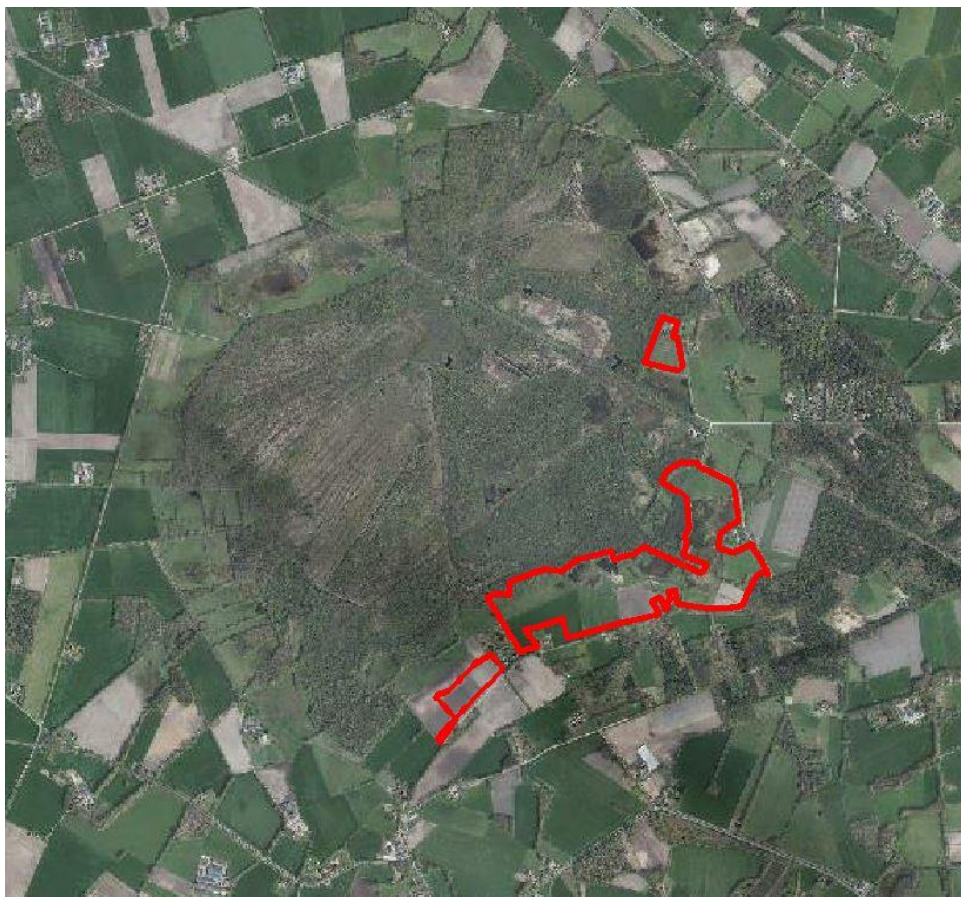
1.2.1 Ligging

Het plangebied bevindt zich in de gemeente Winterswijk, in de provincie Gelderland en ligt enkele kilometers ten westen van de kern van Winterswijk. De omgeving bestaat uit een half open landschap, met bos, weilanden, akkers en bomenrijen. Het plangebied ligt tussen de plaatsen Lichtenvoorde en Winterswijk nabij de spoorlijn Winterswijk - Ruurlo en ten zuiden en oosten van het Korenburgerveen.

Het plangebied bevindt zich deels in Natura 2000-gebied Korenburgerveen. Het Korenburgerveen is een zogenaamd komhoogveen, ontstaan in een natuurlijke laagte waar de waterafvoer beperkt was. In het gebied is een overgang aanwezig van hoogveen in het noordwesten, via laagveen naar het beekdal en omringend zandlandschap bij de Schaarsbeek in het zuiden. Voor de vervening die in het gebied heeft plaatsgevonden lag hier een gaaf hoogveencomplex, met aan de randen berkenbroekbos. De oude hoogveenkern bestaat nu uit veenputten, waar veen is weggegraven, met daartussen walletjes. Om de voormalige hoogveenkern heen liggen galigaanvelden, (blauw-) graslandjes en elzenbroekbos.

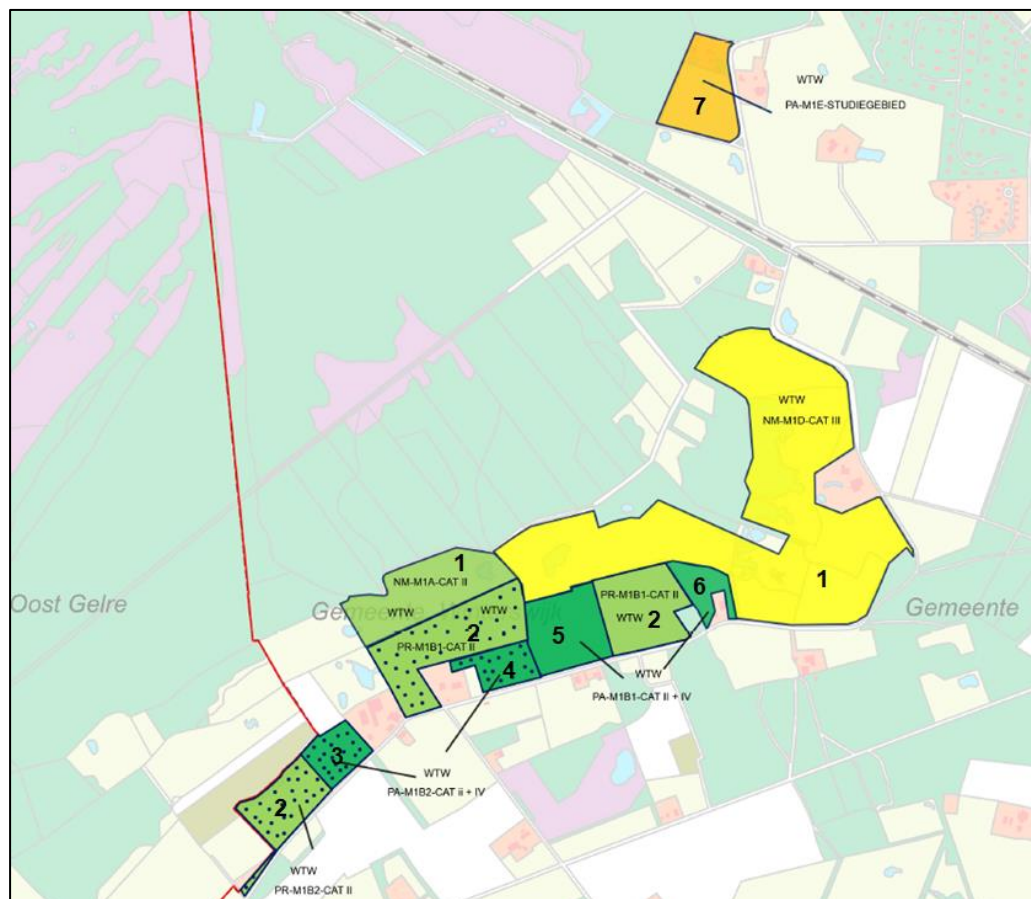
Uitsnede topografische kaart met globale aanduiding planlocatie (rode cirkels), bron: pdokviewer.pdok.nl

Luchtfoto met globale aanduiding plangebied (rode lijn), bron: pdokviewer.pdok.nl

1.2.2 Beschrijving deelgebieden

Het plangebied zelf bestaat uit een aantal agrarische percelen waar de herstelmaatregelen worden uitgevoerd. Onderstaande afbeelding geeft de nummering van de percelen weer waarnaar in deze quick scan wordt verwezen. Het gele deel van perceel 1 maakt wel onderdeel uit van het inpassingsplan maar is bij deze quick scan buiten beschouwing gelaten. Dit deel is momenteel al ingericht als natuur en overige PAS-maatregelen zijn hier niet voorzien.

Overzicht van de perceelnummering waarnaar wordt verwezen in deze quick scan.

Perceel 6

Het meest oostelijke perceel, perceel 6, bestaat uit grasland bij een woning. Dit grasland is in gebruik als weide voor schapen en ezels en als volleybalveld. Verder bestaat een klein deel van het perceel uit een stukje recent aangelegd hoogstamboomgaard, dat ook wordt begraasd. Aan de noordwestzijde ligt een recent aangelegde poel. Het perceel wordt aan de noord- en oostzijde begrensd door een dichte singel van bomen en struiken. In juni en november 2017 werden veldbezoeken aan het gebied gebracht. Onderstaande foto's geven een impressie van dit deel van het plangebied ten tijde van het veldbezoek.

Impressie van perceel 6 ten tijde van het veldbezoek, met links de singel aan de noordzijde van het perceel en rechts het begraasde weilje op het perceel.

Intensief beheerde graslanden centraal in plangebied

Aan de westzijde van perceel 6 ligt het meest oostelijk deel van perceel 2. Dit perceel is momenteel in gebruik voor de teelt van mais. Ten westen van de maisakker ligt perceel 5, dat momenteel in gebruik is als intensief beheerd grasland. Aan de westzijde van perceel 5 ligt een korte bomenrij bestaande uit oude en hoge zomereiken. Ten westen daarvan ligt perceel 4, bestaande uit intensief beheerd soortenarm grasland. Ook het deel van perceel 2 dat hier ten noorden en westen van ligt bestaat uit intensief beheerd, gemaaid en bemest, grasland. De noordgrens van percelen 2 en 5 wordt gevormd door een watergang, in de vorm van een deels drooggevallen greppel. Onderstaande foto's geven een impressie van dit deel van het plangebied.

Linksboven het oostelijk deel van perceel 2, rechtsboven perceel 4 en het middelste deel van perceel 2. De onderste foto's geven een impressie van de watergang ten noorden van percelen 2 en 5.

Perceel 1, groene deel

Als onderdeel van deze quick scan is alleen het groene deel van perceel 1 onderzocht. Dit groende deel ligt ten noorden van de watergang. Dit deel bestaat uit een graslandperceel dat extensief wordt beheerd. Binnen dit percelen liggen aan de noordoostkant een poel en een klein stukje opslag van elzen. Aan de noordzijde van dit perceel, ligt de Schaarbeek. Deze waterloop bestaat uit een brede greppel, met meestal ondiep kwelrijk water en weinig of geen watervegetatie. Plaatselijk is deze watergang drooggevallен.

Impressie van perceel 1: linksboven perceel 1, kijkend naar het zuiden. Rechtsboven de poel. Linksonder de Schaarbeek en rechtsonder elzenopslag met een dichte ondergroei van brandnetel.

Intensief beheerde agrarische percelen westkant plangebied

De meest westelijke zijde van het plangebied bestaan uit intensief beheerd grasland (perceel 3) en een aardappelakker (perceel 2).

Impressie van het westelijk deel van het plangebied, met links het grasland en rechts de aardappelakker.

Perceel 7

Dit deel van het plangebied ligt ten noorden van de spoorlijn en bestaat uit een boerderij, diverse stallen, paardenfaciliteiten, tuinvegetatie, een bosschage, zomereik, beuk en Amerikaanse eik en een weiland (Slagt en Molenaar 2018). Ook zijn binnen het perceel greppels en watervoerende sloten aanwezig (Bell en Hullenaar 2017).

Impressie percelen en erf ten noorden van de spoorlijn, bron: Slagter en Molenaar 2018.

1.3 Toekomstige situatie

1.3.1 Aanleiding

In en rondom het Natura 2000-gebied Korenburgerveen moeten ecologische herstelmaatregelen worden uitgevoerd in het kader van het PAS. Deze maatregelen zijn uitgewerkt en omschreven in de gebiedsanalyse voor het Korenburgerveen.

Gebiedsanalyse

In de gebiedsanalyse worden herstelmaatregelen op gebiedsniveau (gericht op herstel van de waterhuishouding) en op habitatniveau (beheermaatregelen) voorgeschreven.

De belangrijkste opgaven op gebiedsniveau en dus ten aanzien van de waterhuishouding van het Korenburgerveen, zijn het herstel van kalkrijke grondwaterstromen in de zuidoostelijke randzone door het vergroten van de kweldruk, het voorkomen van oppervlakkige instroom van eutroof water en het optimaliseren van de interne waterhuishouding.

De eerste herstelmaatregel die hiervoor in de gebiedsanalyse wordt voorgeschreven is het herstel van de basenrijke kwel door een gebiedsgerichte aanpak in de oostelijke en zuidelijke randzone (PAS-maatregel M1). In de gebiedsanalyse wordt op basis van onderliggende modelleringen geconstateerd dat vooral de ontwatering van het gebied langs de Kooiveldweg-zuid en de Schaarsbeek en Parallelsloot nog altijd een deel van de toestromende kwel afvangt. Dit knelpunt kan alleen worden opgelost in een samenhangende integrale aanpak in overleg met belanghebbenden. Het doel van de gebiedsgerichte aanpak is:

- het herstel van het watersysteem.
- de realisatie van de Ecologische Hoofdstructuur en,
- verbetering van de landbouwkundige structuur vlakbij het Korenburgerveen.

PAS-maatregel M1A maakt onderdeel uit van de gebiedsgerichte aanpak in de oostelijk en zuidelijke randzone en ziet op het gedeeltelijk dempen van de Schaarsbeek. Dit gedeeltelijk dempen van de Schaarsbeek en het (daar waar aanwezig) verwijderen van de huidige kade langs de beek is met name noodzakelijk voor de instandhouding en kwaliteitsverbetering van de habitattypen H6410 Blauwgraslanden, H7140A Overgangs- en trilvenen en H91E0C Vochtige alluviale bossen. Uit nader onderzoek is gebleken dat volledige demping van de Schaarsbeek noodzakelijk is, omdat de Schaarsbeek een fijnmazig patroon van dekzandruggen en tussenliggende slenkjes doorsnijdt. Indien de beek niet volledig wordt gedempt dan zal de niet volledig gedempte loop met name ter plaatse van de dekzandruggen en de flanken hiervan een versterkte drainerende werking houden, wat betekent dat het basenrijke kwelwater dan nog steeds niet goed in de wortelzone van de genoemde grondwaterafhankelijke habitattypen kan doordringen, waarmee dus nog steeds geen duurzame instandhouding van deze habitattypen mogelijk zou zijn. Ook zou dit betekenen dat geen goed behoud en herstel van gradiënten mogelijk is, wat eveneens de instandhoudingsdoelen in gevaar zou kunnen brengen.

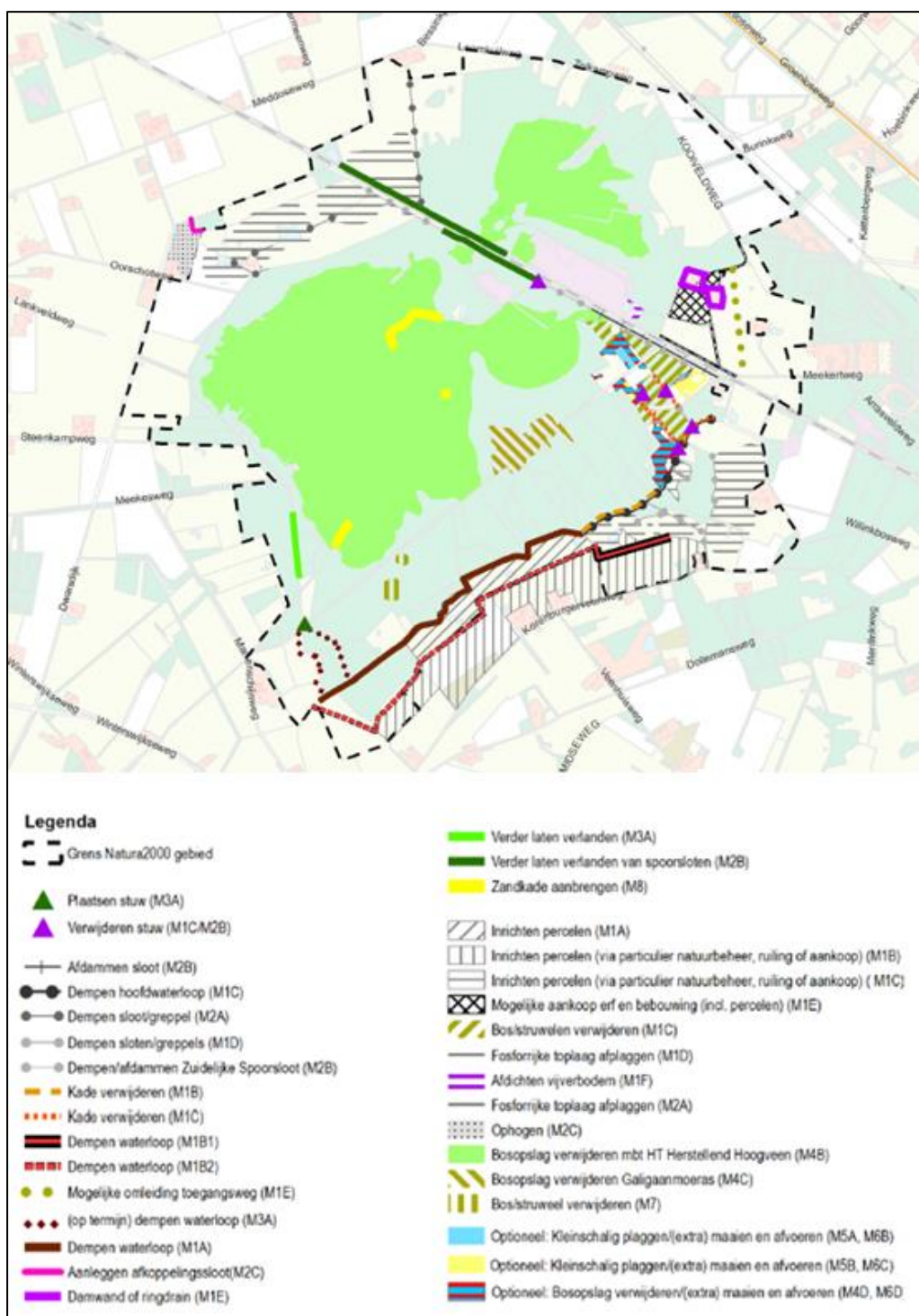
Verder worden in de gebiedsanalyse maatregelen voorgeschreven om de periodieke instroom van voedselrijk water vanuit de afwatering van landbouwpercelen en de spoorsloot tegen te gaan (PAS-maatregel M2). En moeten er hydrologische maatregelen genomen worden om versnelde drainage van kwelwater via de benedenloop van de Korenburgerveensloot te voorkomen en de natschade van de hydrologische maatregelen aan de Schaarsbeek en de Parallelsloot te compenseren (PAS-maatregel M3).

Op habitatniveau zijn verschillende beheersmaatregelen opgenomen gericht op het herstel van specifieke habitattypen (PAS-maatregel M4-M8).

Tot slot zijn hydrologisch onderzoek en gebiedsspecifieke monitoring als maatregel benoemd .

In navolgende tabel en kaart staan de herstelmaatregelen die in het kader van de gebiedsanalyse moeten worden uitgevoerd. Een deel van deze maatregelen is inmiddels al uitgevoerd.

Nummer	Herstelmaatregel
M1A	gedeeltelijk dempen van de Schaarsbeek & inrichting percelen tussen Schaarsbeek en Parallelsloot
M1B1	dempen van de Parallelsloot en inrichten percelen in lijn met GGOR scenario L8a
M1B2	dempen van de Parallelsloot en inrichten percelen in lijn met GGOR scenario L10
M1C	herstel en uitbreiding van het schraalgraslandcomplex langs de Middeldijk
M1D	ontwikkeling nat schraalgrasland in zuidoostelijke randzone
M1E	beëindigen onderbemaling enclave Kooiveldweg-zuid
M1F	afdichten van de vijverbodem in het Meddose Veen
M2A	herstel noordwestelijke randzone
M2B	dempen van de Zuidelijke Spoorloot
M2C	afkoppeling van sloot en ophoging van perceel Dwarsdijk 12
M3A	herstel van het benedenloopgebied van de Korenburgerveensloot
M3B	natschade compensatie a.g.v. hydrologische maatregelen Schaarsbeek en Parallelsloot
M4B	bosopslag verwijderen mbt HT Actieve en Herstellende Hoogvenen
M4C	bosopslag verwijderen mbt HT Galigaanmoeras
M4D	optioneel: Bosopslag verwijderen mbt HT Overgangs- en trilvenen
M5A	optioneel: Kleinschalig plaggen mbt HT Zwakgebufferde vennen
M5B	optioneel: Kleinschalig plaggen mbt HT Heischrale graslanden
M6A	optioneel: (extra) maaien en afvoeren mbt HT Blauwgrasland
M6B	optioneel: (extra) maaien en afvoeren mbt HT HT Zwakgebufferde vennen
M6C	optioneel: (extra) maaien en afvoeren mbt HT Heischrale graslanden
M6D	optioneel: (extra) maaien en afvoeren mbt HT Overgangs- en trilvenen
M7	kappen bos
M8	herstel lekkages damwanden
M9	hydrologisch onderzoek oostzijde gebied (intrekgebied Winterswijk)
M10	gebiedspecifieke monitoring

Maatregelenkaart, bron: gebiedsanalyse Kornburgerveen (vastgesteld 15 december 2017)

1.3.2 Maatregelen in plangebied

Een deel van de PAS-maatregelen kan binnen de vigerende bestemmingen worden uitgevoerd. Op navolgende kaart zijn de gebieden uit de gebiedsanalyse opgenomen waarop het inpassingsplan betrekking heeft. Het inpassingsplan ziet binnen deze percelen op de uitvoering van de maatregelen M1A, M1B1, M1B2, M1D en M1E. De percelen hebben in het vigerende plan de bestemming 'Agrarisch - Cultuurlandschap' en zijn agrarisch in gebruik, met uitzondering van één perceel ten noorden van de spoor-

lijn. Dit perceel heeft de bestemming 'Recreatie' en is in gebruik ten behoeve van verblijfsrecreatie. Met de uitvoering van de herstelmaatregelen, worden de percelen in de toekomstige situatie in gebruik genomen als natuurgebied. De maatregelen die in het plangebied worden uitgevoerd, zijn uitgewerkt in een inrichtingsplan¹.

Uitsnede kaart met opgave Korenburgerveen

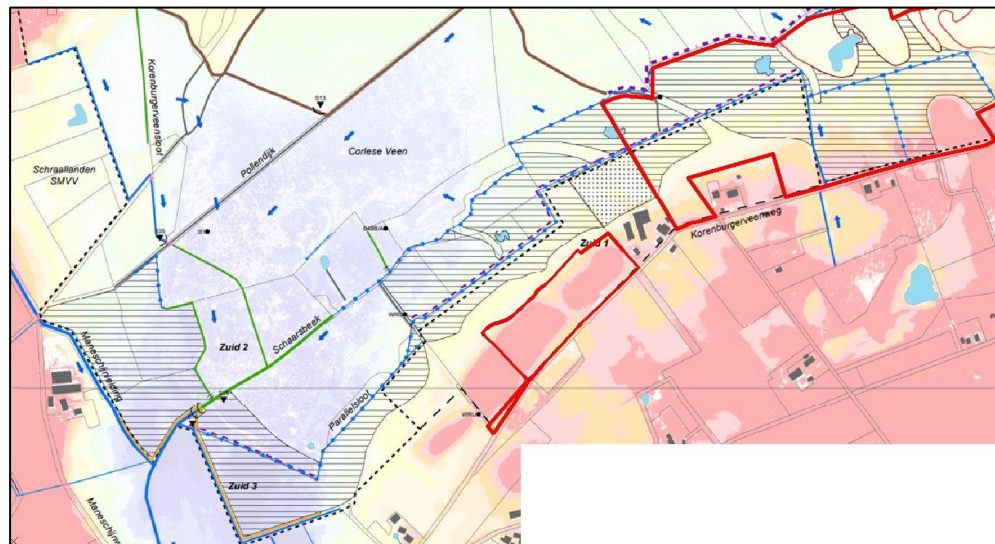
Groene gebieden

De Schaarsbeek en de Parallelsloot worden gedempt, zodat deze watergangen niet langer de kwelstroom richting het Korenburgerveen afvangen. Door het dempen van deze watergangen, worden de gronden aan de zuidzijde permanent nat. Deze percelen moeten daarom opnieuw worden ingericht. De werkzaamheden zijn uitgewerkt in een inrichtingsplan voor het gebied en bestaan uit het afgraven van de fosfaatrijke toplaag, het dempen van sloten en het verwijderen van kades (zie navolgende afbeelding).

De lichtgroene gebieden zijn in eigendom van Natuurmonumenten, de provincie of particulieren. Hier worden de maatregelen M1A, M1B1 of M1B2 uitgevoerd. In het

¹ Nadere uitwerking tweede fase inrichtingsplan Korenburgerveen, Bell Hullenaar, november 2017

In de toekomstige situatie zijn deze gebieden in gebruik als natuurgebied. Aangezien voor de particuliere gronden in het donkergroene gebied de maatregelen nog niet uitgewerkt zijn, is hiervoor in het inpassingsplan een wijzigingsbevoegdheid opgenomen.

Legenda

Maatregelen	Overige	Maaiveldhoogte (m NAP)
afgraven fosfaatrijke toplaag	reeds geplagd in 2014	25.6 - 26.4
bos verwijderen	peilbuis	26.4 - 26.6
realiseren goede aansluiting op natuurontwikkelingsperceel	peilschaal	26.6 - 26.8
inrichten erf	stromingsrichting oppervlaktewater	26.8 - 27.0
dempen sloot / Schaarsbeek	greppel	27.0 - 27.2
dempen greppel	sloot	27.2 - 27.4
verondiepen sloot	hoofdwaterloop	27.4 - 27.6
verder laten verlanden van waterloop	verlante sloot	27.6 - 27.8
kade verwijderen	dam	27.8 - 28.0
kade aanleggen	stuw	28.0 - 28.2
weg verbeteren en ophogen	duiker	28.2 - 28.4
stuw plaatsen	houten damwand	28.4 - 28.6
stuw verwijderen	kleine kade	28.6 - 28.8
duiker verwijderen	begrenzing natura 2000-gebied	
opheffen onderbemaling	begrenzing beschermingsgebied	
oppervlaktewatermeetpunt plaatsen		

Plankaart ter plaatse van de groene gebieden, met aanduiding plangebied (rode lijn), bron: nadere uitwerking tweede fase inrichtingsplan Korenburgerveen, Bell Hullenaar

Gele gebied

In het gele gebied is de maatregel M1D uitgevoerd, waardoor hier schraalgrasland is ontwikkeld. Het plangebied is hier groter dan de aangewezen gebieden op de maatregelenkaart, doordat een perceel dat valt onder het Gelder Natuurnetwerk en is ingericht conform het natuurbeheerplan hieraan is toegevoegd. Het gele gebied is in ge-

bruik als natuurgebied en maakt deel uit van het plangebied om de bestemming in overeenstemming te brengen met het feitelijk gebruik.

Oranje gebied, deelgebied 7

In het oranje gebied (deelgebied 7) wordt maatregel M1E (beëindigen onderbemaling enclave Kooiveldweg-zuid) uitgevoerd. In het gebied zijn een erf met een recreatiewoning en paardenstallen en graslandpercelen aanwezig. Het beëindigen van de onderbemaling van deze landbouwenclave 'enclave Staalduinen' is op korte termijn noodzakelijk voor het optimaliseren van de waterhuishouding, zodat de toevoer van diep, basenrijk grondwater vanuit de geul van Winterswijk naar de schraalgraslanden en het laagveengebied zich verder herstelt. Ook is gebleken uit onderzoek naar de vernattingsmaatregelen dat deze percelen ingericht moeten worden ten behoeve van natuur als PAS-maatregel. Bij de vaststelling van de gebiedsanalyse van 15 december 2017 was er nog geen duidelijkheid over de manier waarop maatregel M1E praktisch moest worden uitgevoerd. De praktische uitvoering van deze maatregel is inmiddels bekend en uitgewerkt in het inrichtingsplan.

In dit deel van het plangebied worden de volgende maatregelen uitgevoerd (zie navolgende afbeelding):

- vernatting en inrichting grasland;
- dempen sloten en greppels;
- afgraven fosfaatrijke toplaag;
- sloop gebouwen en opnemen bouwperceel in natuurlijk hydrologisch systeem Korenburgerveen;
- inrichten van het voormalige erf, onder andere door het afgraven van de fosfaatrijke toplaag;
- verwijderen kade;
- opheffen onderbemaling.

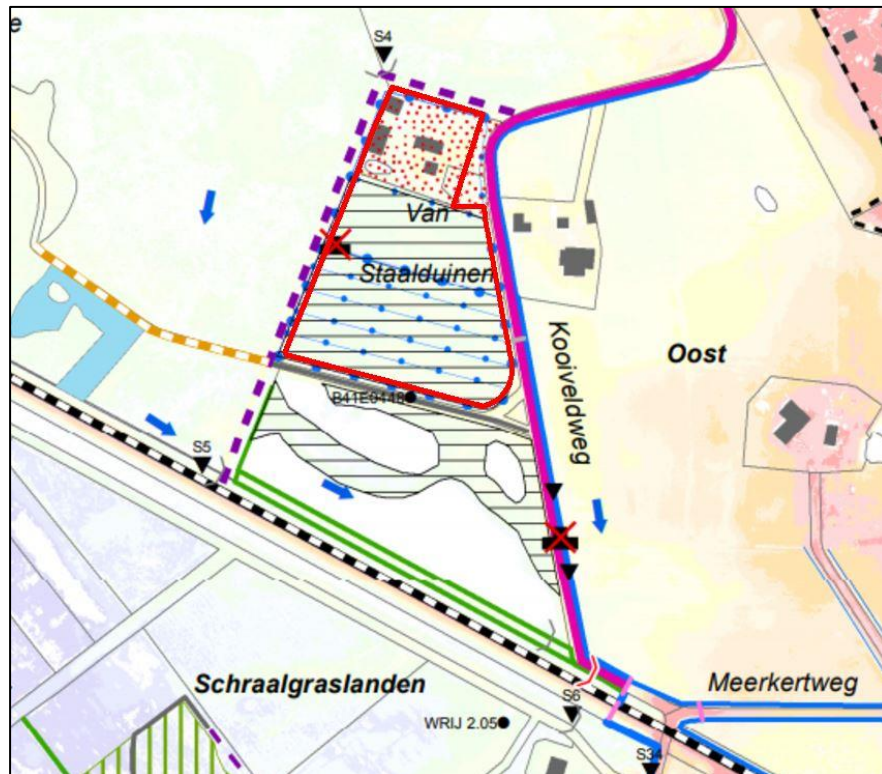
De uiteindelijke keuze voor de maatregelen in dit gebied is gebaseerd op bodemchemisch onderzoek dat is opgenomen als bijlage bij het inrichtingsplan en onderzoek naar de effecten van de vernattingsmaatregelen².

De onderbemaling van de enclave zorgt enerzijds voor het aantrekken van basenrijk grondwater, waardoor dit niet meer ten goede komt aan het veengebied. Anderzijds zijn de lagere grondwaterstanden in deze enclave verantwoordelijk voor te lage (grond) waterstanden in het aanliggende veengebied. Uit bodemchemisch onderzoek is gebleken dat de fosfaatconcentratie in de toplaag van dit perceel hoog zijn. Bij opheffen van de onderbemaling en inbedding van de enclave in het hydrologisch slenkstelsel van de hoogveenrand gaat onherroepelijk interne eutrofiering op dit perceel optreden. Het risico op uitspoeling van fosfaat naar de benedenstroomse delen van het veensysteem is daarmee onverantwoord groot. Ook blijkt uit het onderzoek naar de effecten van vernattingsmaatregelen dat het handhaven van de huidige waterpeilen rondom de aanwezige gebouwen ten noorden van dit perceel alleen mogelijk is in combinatie met een nieuwe bemaling. Deze bemaling zal tot vergelijkbare negatieve

² Effect vernattingsmaatregelen enclave Meekertweg, Korenburgerveen, Wareco, kenmerk: BT51 RAP20170207, 8 februari 2017.

effecten op de hydrologie van dit deel van het gebied leiden en daarmee tot een negatief effect op het behalen van de natuurdoelstelling.

Gelet op de hydrologische effecten op de aanwezige bebouwing op het erf, moet de bebouwing op het erf worden verwijderd. Het erf wordt opgenomen in het natuurlijke systeem van het Korenburgerveen. Naast vernatting van de graslandpercelen, wordt de fosfaatrijke toplaag van de percelen verwijderd.

Legenda

Maatregelen

- afgraven fosfaatrijke toplaag
- bos verwijderen
- realiseren goede aansluiting op natuurontwikkelingsperceel
- inrichten erf
- dempen sloot / Schaarsbeek
- dempen greppel
- verondiepen sloot
- verder laten verlanden van waterloop
- kade verwijderen
- kade aanleggen
- weg verbeteren en ophogen
- stuw plaatsen
- stuw verwijderen
- duiker verwijderen
- opheffen onderbemaling
- oppervlaktewatermeetpunt plaatsen

Overige

- reeds geplagd in 2014
- peilbuis
- peilschaal
- stromingsrichting oppervlaktewater
- greppel
- sloot
- hoofdwaterloop
- verlande sloot
- dam
- stuw
- duiker
- houten damwand
- kleine kade
- begrenzing natura 2000-gebied
- begrenzing beschermingsgebied

Maaiveldhoogte (m NAP)

- 25.6 - 26.4
- 26.4 - 26.6
- 26.6 - 26.8
- 26.8 - 27.0
- 27.0 - 27.2
- 27.2 - 27.4
- 27.4 - 27.6
- 27.6 - 27.8
- 27.8 - 28.0
- 28.0 - 28.2
- 28.2 - 28.4
- 28.4 - 28.6
- 28.6 - 28.8

Plankaart ter plaatse van het oranje gebied (deelgebied 7), met aanduiding plangebied (rode lijn), bron: nadere uitwerking tweede fase inrichtingsplan Korenburgerveen, Bell Hullenaar (legenda: zie voorgaande afbeelding)

2 Wettelijk kader

De bescherming van natuur, zoals dat onderzocht wordt in voorliggende quick scan, is op te delen in gebiedsbescherming, soortenbescherming en de bescherming van houtopstanden. Bepaalde natuurgebieden worden beschermd door de Wet natuurbescherming en daarnaast is ook in provinciale verordeningen gebiedsbescherming vastgelegd, waaronder de bescherming van het Natuurnetwerk Nederland. Ook de bescherming van plant- en diersoorten en de bescherming van houtopstanden is geregeld in de Wet natuurbescherming.

2.1 Gebiedsbescherming

2.1.1 Inleiding

Op grond van artikel 2.1 van de Wet natuurbescherming kunnen natuurgebieden of andere gebieden die belangrijk zijn voor flora en fauna, door de Minister worden aangewezen ter uitvoering van de Vogelrichtlijn- en/of Habitatrichtlijn, de zogeheten Natura 2000-gebieden. Ook kan de Minister op grond van deze wet in enkele specifieke gevallen bijzondere nationale natuurgebieden aanwijzen. De Wet natuurbescherming draagt Gedeputeerde Staten daarnaast op, om in hun provincie te zorgen voor een landelijk ecologisch netwerk, genaamd Natuurnetwerk Nederland. De bescherming van dit natuurnetwerk wordt geregeld bij provinciale verordening. Daarnaast kunnen provincies bij provinciale verordening andere gebieden met bijzondere natuurwaarden beschermen, genaamd bijzondere provinciale natuurgebieden en bijzondere provinciale landschappen. Hieronder wordt een toelichting gegeven bij de verschillende vormen van gebiedsbescherming.

2.1.2 *Natura 2000-gebieden en bijzondere nationale natuurgebieden*

Voor alle Natura 2000-gebieden en bijzondere nationale natuurgebieden geldt op basis van artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming een zorgplicht. Iedereen dient voldoende zorg in acht te nemen voor deze gebieden. Dit houdt onder meer in dat men negatieve gevolgen voor deze gebieden zoveel mogelijk beperkt door het nemen van alle maatregelen die redelijkerwijs kunnen worden verwacht. Voor Natura 2000-gebieden heeft deze zorgplicht een beperkte zelfstandige betekenis, volgens de Memorie van Toelichting. Dat heeft er mee te maken dat de Wet natuurbescherming voldoende instrumenten bevat om schadelijke handelingen in Natura 2000-gebieden te beperken.

2.1.2.1 Natura 2000-gebieden

Bij de aanwijzing van een Natura 2000-gebied worden voor het gebied instandhoudingsdoelstellingen voor te beschermen soorten en/ of habitats vastgesteld.

Op grond van artikel 2.2 Wet natuurbescherming zijn gedeputeerde staten verplicht tot het nemen van instandhoudingsmaatregelen en passende maatregelen, die nodig zijn voor de aangewezen Natura 2000-gebieden, gelet op de instandhoudingsdoelstellingen.

Conform artikel 2.7, lid 2 van de Wet natuurbescherming is het verboden om zonder vergunning projecten of andere handelingen te realiseren of te verrichten die, gelet op deze instandhoudingsdoelstelling van een Natura 2000-gebied, de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten kunnen verslechteren, of een significant verstorend effect kunnen hebben op de soorten waarvoor het gebied is aangewezen. Verder geldt dat een plan, dat afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten, significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied, door een bestuursorgaan pas wordt vastgesteld wanneer de zekerheid bestaat dat het plan de natuurlijke kenmerken van het gebied niet zal aantasten (artikel 2.7 lid 1 jo artikel 2.8).

Voor een plan of een project dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een Natura 2000-gebied, en dat afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied, dient een passende beoordeling gemaakt te worden, van de gevolgen voor het Natura 2000-gebied, rekening houdend met de instandhoudingsdoelstellingen. Blijkt uit de passende beoordeling dat er geen aantasting plaatsvindt van de natuurlijke kenmerken van een Natura 2000-gebied, dan kan het betreffende plan worden vastgesteld, of kan voor de projecten door Gedeputeerde Staten een vergunning worden verleend. In bepaalde gevallen kan, ondanks dat uit de passende beoordeling blijkt dat aantasting van de natuurlijke kenmerken mogelijk is, een plan toch worden vastgesteld of kan een vergunning toch worden verleend. Er dient dan te worden voldaan aan de zogeheten ADC criteria. De ADC criteria houden in: i) dat er geen alternatieve oplossingen zijn, ii) dat er sprake is van dwingende redenen van groot openbaar belang en iii) dat de nodige compenserende maatregelen worden getroffen.

Opgemerkt wordt dat bovenomschreven procedure alleen van toepassing is voor plannen die niet direct verband houden met of nodig zijn voor het beheer van een Natura 2000-gebied. Verder hoeft op grond van artikel 2.8 lid 2 van de wet geen passende beoordeling te worden gemaakt, ingeval het plan een herhaling of voortzetting is van een ander plan of project, voor zover voor dat andere plan of project passend is beoordeeld en een nieuwe passende beoordeling redelijkerwijs geen nieuwe gegevens en inzichten kan opleveren over de significante gevolgen van dat plan.

2.1.2.2 Bijzondere nationale natuurgebieden

In uitzonderlijke gevallen kan de Minister, op grond van artikel 2.11, bijzondere nationale natuurgebieden aanwijzen. De Minister kan dit doen voor een gebied dat is of wordt aangemeld als Habitatrictlijngebied, maar nog niet definitief is aangewezen. Ook kan het voor een gebied dat nog geen onderdeel is van het Natura 2000-netwerk, maar waar compenserende maatregelen worden getroffen voor de realisatie van een project met significante gevolgen. Tot slot kan een gebied worden aangewezen in het geval dat dat noodzakelijk is in het kader van de Vogel- of Habitatrictlijn, om een gunstige staat van instandhouding te realiseren. Ter bescherming van de bijzondere nationale natuurgebieden kan de Minister verschillende maatregelen nemen, waaronder toegangsbeperkingen tot het gebied, het gebruik maken van zijn of haar aanschrijvingsbevoegdheid en het treffen van behoud- en herstelmaatregelen in het gebied.

2.1.3 *Natuurnetwerk Nederland*

Ter bescherming van vogelsoorten, van soorten van de Habitatrichtlijn en van rode lijstsoorten dienen provincies, op basis van artikel 1.12 van de Wet natuurbescherming, zorg te dragen voor de totstandkoming en instandhouding van een samenhangend ecologisch netwerk, genaamd Natuurnetwerk Nederland (voorheen Ecologische Hoofdstructuur, EHS). De bescherming van dit netwerk gebeurt bij provinciale verordening. Daarnaast kunnen provincies bij provinciale verordening andere gebieden met bijzondere natuurwaarden beschermen, zoals weidevogelgebieden of ganzenfoerageergebied.

Voor Natuurnetwerk Nederland geldt, op basis van het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening, dat ontwikkelingen niet mogen leiden tot een significante vermindering van de oppervlakte, kwaliteit of samenhang van de aanwezige natuur. Daarnaast mogen de instandhouding en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden van deze gebieden niet significant worden beperkt

De provincie Gelderland spreekt niet van Natuurnetwerk Nederland maar van het Gelders Natuurnetwerk (GNN) en de Groene Ontwikkelingszone (GO). Binnen het GNN en de GO staat de bescherming van de kernkwaliteiten centraal. De kernkwaliteiten bestaan uit bestaande natuurwaarden, uit nog te ontwikkelen potentiële waarden en omgevingscondities. Per saldo moet elke ontwikkeling in het GNN een verbetering van de betreffende kernkwaliteiten opleveren. In dat saldo zijn vergroting van de oppervlakte natuur en versterking van de ecologische samenhang belangrijke randvoorwaarden.

In een nieuw bestemmingsplan dat ligt binnen het GNN zijn geen nieuwe functies mogelijk, tenzij:

- geen reële alternatieven aanwezig zijn;
- sprake is van redenen van groot openbaar belang;
- de negatieve effecten op de kernkwaliteiten van het gebied, de oppervlakte en de samenhang zoveel mogelijk worden beperkt; en
- de overblijvende negatieve effecten op de kernkwaliteiten van het gebied, de oppervlakte en de samenhang gelijkwaardig worden gecompenseerd.

De GO heeft een dubbeldoelstelling. Er is ruimte voor economische ontwikkeling in combinatie met versterking van de ecologische samenhang tussen inliggende en aangrenzende natuurgebieden. Beschermde weidevogelgebieden en ganzenfoerageergebieden liggen voornamelijk in de GO (en voor het overige deel in het GNN). Door de samenhang met de aangrenzende en inliggende natuur van het GNN herbergt de GO ook kenmerkende natuurwaarden. Bij ruimtelijke ingrepen in de GO wordt onderscheid gemaakt tussen nieuwvestiging, uitbreiding van bestaande (en reeds in de GO gelegen) bestemmingen en de schaal/omvang van de ingreep (en daarmee het effect op de kernkwaliteiten).

De provincie Gelderland vindt het verder van belang dat rustgebieden voor winterganzen geschikt blijven voor ganzen. De provincie stuurt daarom op het behoud van de openheid en de rust in deze gebieden. De provincie wil in de beschermde weidevogelgebieden een landbouwpraktijk stimuleren en in stand houden die rekening houdt met weidevogels.

2.2 Soortenbescherming

De bescherming van dier- en plantensoorten is geregeld in de Wet natuurbescherming.

2.2.1 *Verboden en zorgplicht*

Voor een aantal soorten is door middel van verboden een beschermingsregime opgenomen. Er is een apart beschermingsregime voor Vogelrichtlijnsoorten (artikelen 3.1-3.4), voor Habitatrichtlijnsoorten (artikelen 3.5-3.9) en voor andere soorten (artikelen 3.10 en 3.11).

Naast de beschermde plant- en diersoorten geldt op basis van artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming voor al de in het wild levende soorten ook een zorgplicht. Iedereen dient voldoende zorg in acht te nemen voor deze soorten en hun directe leefomgeving. Dit houdt onder meer in dat men negatieve gevolgen voor aanwezige soorten zoveel mogelijk moet voorkomen of moet beperken c.q. ongedaan maken door het nemen van alle maatregelen die redelijkerwijs kunnen worden verwacht.

2.2.1.1 Vogelrichtlijnsoorten

Voor ruimtelijke ingrepen zijn de volgende verboden relevant: het is verboden om van nature in Nederland in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen, het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van deze soorten te beschadigen of te vernielen of nesten van vogels weg te nemen. Ook is het verboden deze soorten opzettelijk te storen wanneer dit van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de soort.

De verboden in de wet zorgen voor een goede bescherming van nesten van alle in het wild levende vogelsoorten tijdens het broedseizoen. Het vernielen van nesten is verboden en het verstoren van nesten is enkel toegestaan indien geen sprake is van een negatieve invloed op de staat van instandhouding van de betreffende vogelsoorten. Globaal loopt het broedseizoen van half maart tot half augustus, maar ook de nesten van broedende vogels buiten deze periode zijn beschermd. Daarnaast zijn van een aantal vogelsoorten de nesten jaarrond beschermd, dus ook als ze niet als broedlocatie worden gebruikt. Het betreft dan over het algemeen soorten die hun nest het gehele jaar als verblijfplaats gebruiken of soorten die niet in staat zijn om een eigen nest te bouwen.

2.2.1.2 Habitatrichtlijnsoorten

Voor ruimtelijke ingrepen zijn de volgende verboden relevant: het is verboden om soorten van de Habitatrichtlijn en van de verdragen van Bonn en Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden, te vangen of te verstoren, om eieren opzettelijk te vernielen, om voortplantings- of rustplaatsen te beschadigen en om planten van de Habitatrichtlijn en van het verdrag van Bern opzettelijk te onttrekken of te vernielen.

2.2.1.3 *Andere soorten*

Naast de Vogelrichtlijnsoorten en de Habitatrichtlijnsoorten worden in de wet een aantal diersoorten en plantensoorten beschermd. Voor deze soorten zijn bij ruimtelijke ingrepen de volgende verboden relevant: het is verboden deze soorten opzettelijk te doden of te vangen, om de vaste voortplantings- of rustplaatsen te beschadigen en om de plantensoorten opzettelijk te onwortelen of te vernielen.

2.2.2 *Opzetvereiste*

Bij veel van de hierboven genoemde verboden is er sprake van een opzetvereiste. Zo is het verboden om vogelnesten *opzettelijk* te beschadigen. In de wet wordt bij deze opzet uitgegaan van 'voorwaardelijke opzet'. Bij voorwaardelijke opzet is men zich bij het handelen bewust van de mogelijke negatieve consequenties, terwijl men de handeling toch uitvoert. Een voorbeeld van voorwaardelijke opzet is iemand die in het voorjaar een boom omzaagt en daarbij 'per ongeluk' een vogelnest beschadigt. De persoon had niet de opzet dit nest te beschadigen. Maar in de broedtijd van vogels is er wel een aanzienlijke kans dat er in een boom een vogel nestelt. Er kan daarom toch sprake zijn van opzettelijke beschadiging van het nest; voorwaardelijke opzet.

2.2.3 *Vrijstelling, gedragscodes en ontheffing*

Provinciale Staten kunnen in een verordening een vrijstelling verlenen van de bovenstaande verboden. De provincie Gelderland heeft besloten voor een aantal algemeen voorkomende zoogdiersoorten en amfibieën een vrijstelling te verlenen, voor handelingen die men verricht in het kader van ruimtelijke inrichting en ontwikkeling en voor handelingen in het kader van bestendig beheer en onderhoud. Het betreft de soorten aardmuis, bosmuis, bunzing, dwergmuis, dwergspitsmuis, egel, gewone bosspitsmuis, haas, hermelijn, huisspitsmuis, konijn, ondergrondse woelmuis, ree, rosse woelmuis, tweekleurige bosspitsmuis, veldmuis, vos, wezel, woelrat, bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander meerkikker en middelste groene kikker.

Daarnaast zijn de in paragraaf 2.2.1 beschreven verboden niet van toepassing op handelingen die men uitvoert in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling of bestendig beheer en onderhoud, wanneer men die handelingen uitvoert conform een goedgekeurde gedragscode. Gedragscodes kunnen daarbij zowel gebruikt worden voor de omgang met de vogelrichtlijnsoorten, de habitatrichtlijnsoorten als de andere beschermde soorten. Wel geldt voor de vogelrichtlijnsoorten en de habitatrichtlijnsoorten de aanvullende eis dat de handelingen die men uitvoert een wettelijk belang dienen uit de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn. Het gaat dan onder meer om handelingen in het belang van de volksgezondheid, openbare veiligheid of ter bescherming van flora en fauna

Tot slot kunnen Gedeputeerde Staten, wanneer er geen andere bevredigende oplossing bestaat, onder bepaalde voorwaarde een ontheffing verlenen van de verboden. Ook hierbij geldt voor vogelrichtlijnsoorten en habitatrichtlijnsoorten dat aan de handelingen die men verricht een wettelijk belang van de Vogelrichtlijn respectievelijk de Habitatrichtlijn ten grondslag dient te liggen.

2.2.4 Uitzondering verboden

In artikelen 3.3 lid 7 en 3.8 lid 7 van de Wet natuurbescherming wordt gesteld dat voor een instandhoudingsmaatregel als bedoeld in artikel 2.2 van de wet, de verboden van artikelen 3.1 (Vogelrichtlijnsoorten), 3.5 (habitatrichtlijnsoorten) en 3.10 (andere soorten) niet van toepassing zijn. In artikel 2.2 worden, zoals eerder beschreven, gedeputeerde staten verplicht instandhoudingsmaatregelen te treffen welke noodzakelijk zijn gelet op de instandhoudingsdoelstellingen van de Natura 2000-gebieden, waarbij wordt verwezen naar de Vogel- en Habitatrichtlijn. Uit deze richtlijnen volgt dat dat er voor de lidstaten de vrijheid bestaat om te kiezen welke maatregelen zij treffen. Deze maatregelen behelzen zo nodig 'passende specifieke of van ruimtelijke ordeningsplannen deel uitmakende beheerplannen en passende wettelijke maatregelen, bestuursrechtelijke of op een overeenkomst berustende maatregelen, die beantwoorden aan de ecologische vereisten van de typen natuurlijke habitats en soorten die in die gebieden voorkomen'.

2.3 Bescherming houtopstanden

De bescherming van houtopstanden is geregeld in hoofdstuk 4 van de Wet natuurbescherming. Het is verboden houtopstanden geheel of gedeeltelijk te vellen of te doen vellen, zonder voorafgaande melding bij de provincie. Een houtopstand is hierbij gedefinieerd als een eenheid van bomen of struiken met een oppervlakte van ten minste 1.000 vierkante meter of een rijbeplanting die meer dan 20 bomen omvat. De wet schrijft verder voor dat wanneer een houtopstand geheel of gedeeltelijk is geveld, de grond binnen drie jaar moet worden herbeplant.

Bovenstaande bescherming geldt niet voor alle houtopstanden. De regels zijn niet van toepassing op houtopstanden op erven of in tuinen, op fruitbomen, op windschermen om boomgaarden, op naaldbomen bedoeld om te dienen als kerstbomen, op kweekgoed, op bepaalde beplantingen van wilgen of populieren, op bepaalde beplantingen bedoeld voor de productie van houtige biomassa en op houtopstanden binnen de, bij besluit van de gemeenteraad, vastgelegde grenzen van de bebouwde kom. Ook voor het dunnen van een houtopstand gelden de regels niet. De provincie kan regels stellen ten aanzien van de meldingsplicht en de plicht tot herbeplanting. Ook kan de provincie een ontheffing verlenen ten behoeve van herbeplanting op andere grond. Verder kan de provincie ontheffing verlenen en kan de provincie bij verordening vrijstelling verlenen van zowel de meldingsplicht als de plicht tot herbeplanting. De bescherming van houtopstanden geldt verder niet voor het vellen van een houtopstand ter uitvoering van een instandhoudingsmaatregel als bedoeld in artikel 2.2, aldus artikel 4.4 van de wet.

2.4 Relatie met Inpassingsplan PAS-maatregelen Korenburgerveen

Het inpassingsplan, ten behoeve waarvan onderhavige quick scan natuur is uitgevoerd, wordt opgesteld om de uitvoering van de uit de gebiedsanalyse voor Korenburgerveen voortkomende herstelmaatregelen juridisch-planologisch mogelijk te maken. De herstelmaatregelen zijn nodig voor het beheer van dit Natura 2000-gebied, om op termijn de instandhoudingsdoelstellingen voor de voor stikstofgevoelige habitats te

kunnen halen. Daarmee is het inpassingsplan geen plan waarvoor de procedure uit artikel 2.7 lid 1 jo artikel 2.8 van de Wet natuurbescherming geldt, waarin gesteld wordt dat een plan pas door een bestuursorgaan vastgesteld kan worden, wanneer de zekerheid bestaat dat het plan de natuurlijke kenmerken van het gebied niet zal aantasten (zie paragraaf 2.1.2.1). Verder kunnen de herstelmaatregelen worden gekwalificeerd als instandhoudingsmaatregelen als bedoeld in artikel 2.2 van de wet. Dat betekent dat voor de soortenbescherming geen ontheffing nodig is en de houtopstanden niet worden beschermd (zie paragrafen 2.2.4 en 2.3).

Uiteraard blijft wel de bovenbeschreven zorgplicht van toepassing. De provincie wenst hier, vooruitlopend op de uitvoering van de maatregelen, op een goede en ecologisch verantwoorde manier invulling aan te geven. Om die reden wordt in deze quick scan een voortoets Natura 2000 uitgevoerd. Verder geeft voorliggende quick scan een antwoord op de vraag of de uitvoering van de maatregelen mogelijk negatieve effecten op beschermde soorten met zich meebrengt. In navolgende paragrafen wordt, in het kader hiervan, per soortgroep beoordeeld of beschermde soorten, waarvoor geen provinciale vrijstelling geldt, te verwachten zijn in het plangebied en wat dat betekent voor de uitvoering van de herstelmaatregelen. Verder gaan we in op de consequenties van de zorgplicht voor overige beschermde soorten en soorten waarvoor geen bescherming geldt. Op basis van deze quick scan kan nader worden bepaald of mitigerende maatregelen nodig zijn om negatieve effecten op soorten te voorkomen, of dat vervolgonderzoek nodig is om de functie van het plangebied voor beschermde soorten in beeld te brengen. Tot slot wordt in de quick scan ingegaan op mogelijke effecten op de door de Wet natuurbescherming beschermde houtopstanden.

3 Quick scan natuur

3.1 Onderzoeksmethode

De quick scan natuur is gebaseerd op een biotoopinschatting door een ecooloog van SAB. Bij het opstellen van de quick scan natuur is gebruikgemaakt van recente (tot 10 jaar oud) verspreidingsgegevens van soorten uit de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF). Voor aanvullende visualisering van deze gegevens wordt gebruikgemaakt van relevante literatuur. Bijlage 1 vermeldt de geraadpleegde bronnen.

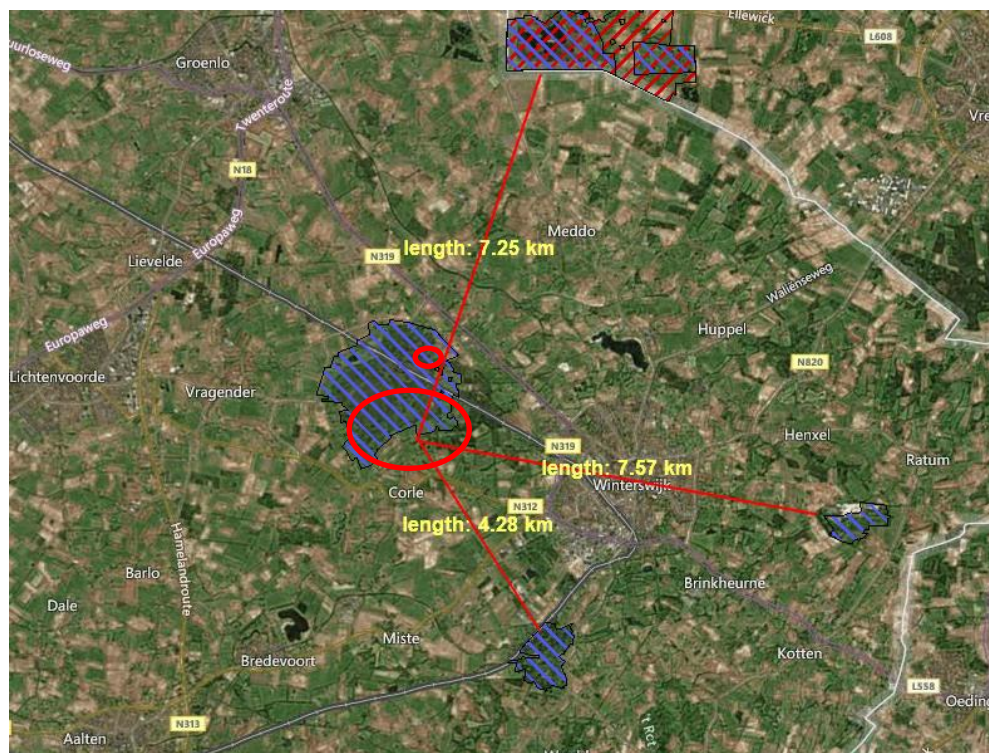
Op 16 juni 2017 heeft een ecooloog van SAB percelen 1 tot en met 6 en de directe omgeving verkend. Deelgebied 7 werd op 3 november 2017 door een ecooloog van Regelink Ecologie & Landschap bezocht (Slagt en Molenaar 2018).

Doel van deze veldverkenningen was om vast te stellen of beschermde soorten aanwezig zijn, om een indruk te krijgen van de habitats ter plaatse en om de geschiktheid van het gebied voor de verschillende soortgroepen te beoordelen. De bezoeken geven een beeld van aanwezige soorten en habitats op basis van een momentopname en hebben niet de status van een volledige veldinventarisatie.

3.2 Gebiedsbescherming

3.2.1 *Wet natuurbescherming*

Het plangebied ligt deels in en deels net buiten Natura 2000-gebied Korenburgerveen. Andere Natura 2000-gebieden liggen op meerdere kilometers van het plangebied (zie navolgende afbeelding). Voor Natura 2000-gebied Korenburgerveen gelden instandhoudingsdoelstellingen voor negen habitattypen en voor de habitatrichtlijnsoort 'kamsalamander' (Provincie Gelderland 2014). Het inpassingsplan maakt een aantal herstelmaatregelen mogelijk, waaronder het verlagen van het maaiveld en het dempen van de twee watergangen binnen het plangebied in en nabij het Natura 2000-gebied. Om te onderzoeken of als gevolg van het uitvoeren van deze herstelmaatregelen significant negatieve effecten op kunnen treden op de doelsoort en de habitattypen waarvoor instandhoudingsdoelstellingen gelden, is nader onderzoek uitgevoerd in de vorm van een voortoets Natura 2000 (SAB 2018). Uit dit onderzoek blijkt dat negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen niet zijn te verwachten als gevolg van de maatregelen die het Inpassingsplan mogelijk maakt.

Ligging van het plangebied ten opzichte van Natura 2000-gebieden. Het plangebied is aangegeven met rode cirkels. Natura 2000-gebieden zijn aangegeven met blauwe arcering. Bron: Natura 2000 Network Viewer. Bewerking SAB.

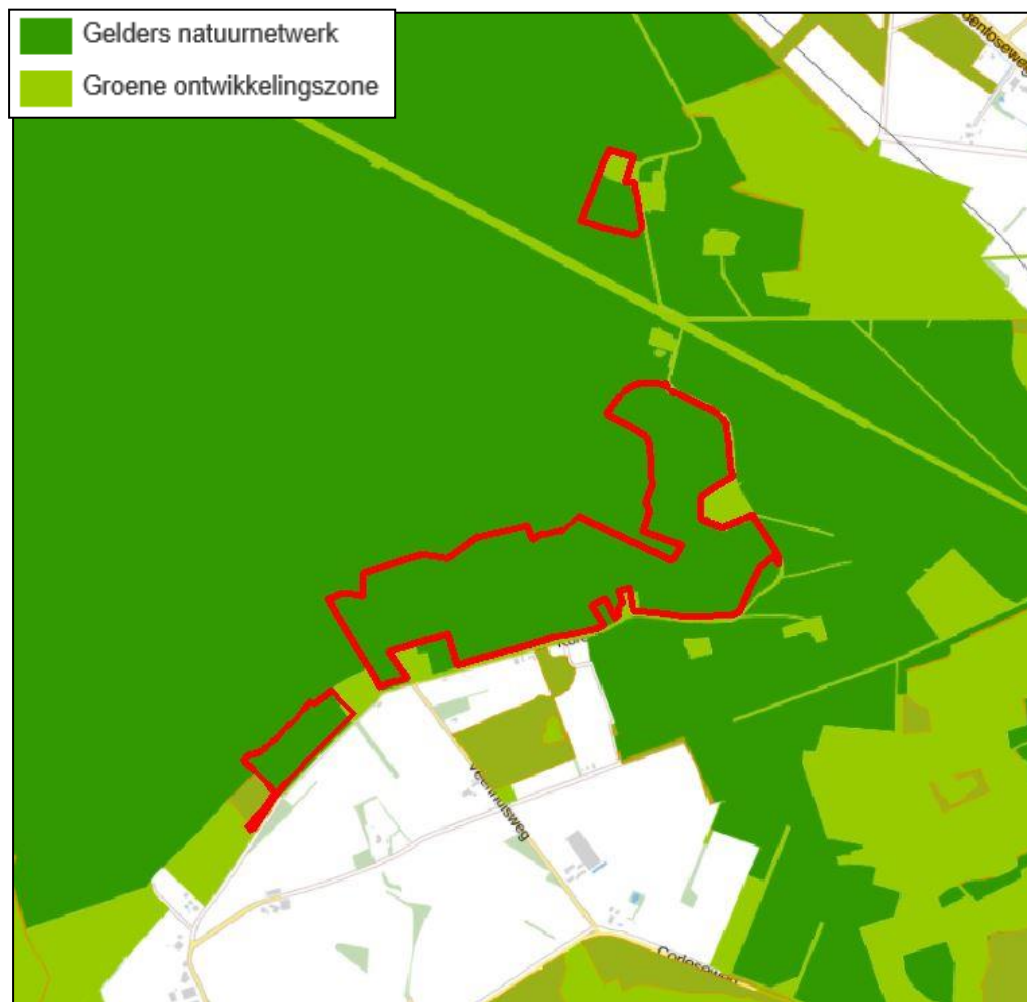
3.2.2 **Natuurnetwerk Nederland**

Het plangebied ligt geheel binnen het Gelders Natuurnetwerk (zie navolgende afbeelding).

Voor ontwikkelingen die een plan mogelijk maakt binnen de GNN, geldt dat deze per saldo een verbetering van de betreffende kernkwaliteiten moet opleveren. De kernkwaliteiten die gelden binnen het GNN en GO zijn neergelegd in de atlas Kernkwaliteiten GNN en GO en in bijlage 7 van de omgevingsverordening Gelderland. Hierbij gaat het niet alleen om de aanwezige natuurwaarden, maar ook om de nagestreefde natuurwaarden (ontwikkelingsdoelen) en de bijbehorende milieucondities. De kernkwaliteiten zijn in de omgevingsverordening per deelgebied uitgewerkt. Het plangebied valt binnen deelgebied 14 Korenburgerveen. De kernkwaliteiten van het GNN binnen dit deelgebied zijn weergegeven in bijlage 2.

De kernkwaliteiten en ontwikkelingsdoelen van dit deelgebied hangen sterk samen met het hoogveengebied Korenburgerveen en met de habitattypen waarvoor binnen dit Natura 2000-gebied instandhoudingsdoelstellingen gelden. Zo zijn aanwezige natuurwaarden onder meer het Natura 2000-gebied, levend hoogveen, overgangsmoerassen, blauwgrasland en kerngebied voor kamsalamander. Als ontwikkelingsdoelen gelden onder meer het ontwikkelen van gradiënten in basenrijkdom door kwel, het opheffen van verdroging en het ontwikkelen van leefgebied voor reptielen en amfibieën (zie bijlage 2). De herstelmaatregelen die het inpassingsplan mogelijk maakt, zijn erop gericht de omgevingscondities voor bedreigde habitattypen in dit deel van het GNN te verbeteren. Door het dempen van de watergangen en het verlagen van het maa-

veld door afgraving, wordt de kweldruk in het Natura 2000-gebied verhoogd, waardoor in de randzone van het hoogveengebied van het Korenburgerveen meer basenrijk grondwater nabij het maaiveld aanwezig is. Ook wordt agrarische grond ingericht als natuurgebied, waardoor leefgebied van plant- en diersoorten wordt uitgebreid. Uit de PAS-gebiedsanalyse die is opgesteld (KWR 2017), blijkt dat te verwachten is dat de maatregelen effectief zijn en leiden tot positieve effecten voor de bedreigde habitattypen waarvoor instandhoudingsdoelstelling gelden binnen dit Natura 2000 gebied. Negatieve effecten op andere habitattypen worden niet verwacht, zoals ook uit de voor- toets Natura 2000 blijkt (SAB 2018). De mitigerende maatregelen die worden getroffen voor beschermde soorten die aanwezig zijn bij het plangebied (zie paragraaf 3.3) zorgen ervoor dat negatieve effecten op beschermde planten- en diersoorten, waaronder kamsalamander, uitgesloten zijn. Het plan leidt daarmee niet tot negatieve effecten op kernkwaliteiten maar leidt per saldo tot een verbetering van de kernkwaliteiten van de GNN. Nadere toetsing in de vorm van een 'nee, tenzij-toets' is dan ook niet noodzakelijk.

Globale ligging van het plangebied ten opzichte van het Gelders Natuurnetwerk en de Groene Ontwikkelingszone. Bron: Provincie Gelderland. Bewerking: SAB.

Het plangebied ligt niet nabij rustgebied voor winterganzen of weidevogelgebied. Dergelijke gebieden zijn aanwezig nabij de IJssel, Rijn, Waal en de randmeren nabij de

Flevopolder, op tientallen kilometers van het plangebied. Negatieve effecten als gevolg van de voorgenomen herstelmaatregelen zijn daarmee uitgesloten.

De voorgenomen ingreep zal dus een positief effect hebben op de wezenlijke waarden en kenmerken van het Gelders Natuurnetwerk en zal geen effect hebben op anderszinds beschermde gebieden. De bescherming van deze gebieden staat de uitvoering van het plan daarmee niet in de weg.

3.3 Soortenbescherming

3.3.1 *Aanwezigheid en omgang beschermde soorten waarvoor geen provinciale vrijstelling geldt*

Vaatplanten

In de NDFF zijn geen waarnemingen van beschermde planten in of nabij het plangebied opgenomen. Grote delen van het plangebied worden zeer intensief beheerd. Zo wordt het westelijke deel van deelgebied 2 momenteel gebruikt voor het telen van aardappels, wordt op het oostelijk deel van deelgebied 2 mais verbouwd en zijn deelgebied 3, 4 en het centrale deel van deelgebied 2 in gebruik als intensief beheerd grasland. Ook de graslandvegetaties in deelgebied 6 en 7 worden intensief begraasd of regelmatig gemaaid. Beschermde planten komen veelal voor op minder intensief beheerde, meer voedselarme en vaak kalkrijke bodems. In deze intensief beheerde, voedselrijke percelen zijn beschermde plantensoorten niet te verwachten. Deelgebied 1, de singel rondom perceel 6 en de bosschage bij het erf van perceel 7 worden extensiever beheerd. Maar ook op deze locaties zijn de bodems nog erg voedselrijk, wat blijkt uit de dominante aanwezigheid van soorten van voedselrijke grond. Beschermde plantensoorten worden op deze voedselrijke bodems niet verwacht.

Grondgebonden zoogdieren

Volgens verspreidingsgegevens van de NDFF komen de beschermde soorten eekhoorn, boomarter, steenarter en waterspitsmuis in de omgeving van het plangebied voor. Daarnaast blijkt uit recent natuuronderzoek (Slagt en Molenaar 2018) dat de grote bosmuis nabij het plangebied aanwezig is.

De eekhoorn leeft in allerlei typen bos en is ook in tuinen of parken in de omgeving van bos aan te treffen. Ze maken een bolvormig nest van takken en bladeren op minimaal 6 meter hoogte in de boom. Ook worden natuurlijke boomholtes of spechtenholten als nestlocatie gebruikt. Voor deze soort vormen de landbouwpercelen geen geschikt leefgebied. Wel is aan de oostzijde in het plangebied, rond perceel 6, een singel met struiken en bomen aanwezig. Daarnaast staat tussen percelen 4 en 5 een bomenrij met oude zomereiken en zijn bij perceel 7 enkele grotere bomen aanwezig. In de aanwezige bomen zou de eekhoorn een nest kunnen maken. Op de locaties werd bij het veldwerk geen nest van eekhoorns waargenomen. Maar het is niet helemaal uitgesloten dat zich hier ergens een nest van de eekhoorn bevindt. Velling van zowel de bomenrij tussen percelen 4 en 5 en de singel rond perceel 6 is niet voorzien als onderdeel van de uitvoering van de PAS-maatregelen, zo blijkt uit nadere informatie van Natuurmonumenten. Ook in de toekomst kunnen eventueel aanwezige nesten die hier aanwezig zijn gebruikt worden. Negatieve effecten op deze soort zijn daar dan ook niet te verwachten. Binnen perceel 7 zijn ook wellicht verblijfplaatsen aanwezig

van de eekhoorn (Slagt en Molenaar 2018). Wanneer hier als onderdeel van het plan bomen geveld worden, zou een verblijfplaats kunnen worden beschadigd of zouden eekhoorns kunnen worden gedood. Voorafgaand aan de velling van bomen bij perceel 7 dient daarom eerst nader onderzoek gedaan om vast te stellen het perceel leefgebied vormt voor eekhoorns.

De boommarter heeft een voorkeur voor oud (loof)bos, maar is ook in andere typen bos te vinden. Boommarters kiezen een rustplaats in boomholten, konijnen, vossen- of dassenholen, tussen boomwortels of ander takkenbossen. Nesten worden vaak in spechten- of eekhoornholten of inrottingsholten gemaakt. Soms worden ook gebouwen aan de rand van een bos en nestkasten voor de boommarter of de bosuil gebruikt. Voor deze soort vormen de landbouwpercelen binnen het plangebied geen geschikt leefgebied. Wel zouden de bomenrij tussen percelen 4 en 5, de singel met struiken en bomen rond perceel 6 en de bomen bij perceel 7 een verblijfplaats kunnen bieden. Hier zijn dikke bomen aanwezig, waarin zich holten zouden kunnen bevinden die als verblijfplaats worden gebruikt. Het is dan ook niet op voorhand uit te sluiten dat een boom in de singel of bomenrij als verblijfplaats door boommarter wordt gebruikt. Velling van zowel de bomenrij bij percelen 4 en 5 als de singel rond perceel 6 is niet voorzien als onderdeel van de uitvoering van de PAS-maatregelen, zo blijkt uit nadere informatie van Natuurmonumenten. Ook in de toekomst kunnen verblijfplaatsen die hier eventueel aanwezig zijn door deze soort gebruikt blijven worden. Binnen perceel 7 zijn in de bosschage bij het erf wellicht verblijfplaatsen aanwezig van boommarter (Slagt en Molenaar 2018). Wanneer hier als onderdeel van het plan bomen geveld worden, zou een verblijfplaats kunnen worden beschadigd of zouden boommarters kunnen worden gedood. Voorafgaand aan de velling van bomen bij perceel 7 dient daarom eerst nader onderzoek naar de boommarter te worden gedaan om vast te stellen of hier verblijfplaatsen van deze soort aanwezig zijn.

De steenmarter leeft in steenachtige biotopen en schuilplaatsen, zoals steengroeven, rotsige hellingen en gebouwen. Mogelijk vormt de bebouwing binnen perceel 7 leefgebied van deze soort (Slagt en Molenaar 2018). Wanneer deze bebouwing wordt gesloopt zou hierbij een verblijfplaats kunnen worden vernietigd of zouden dieren kunnen worden gedood. Om een mogelijke overtreding van de Wet natuurbescherming te voorkomen dient voorafgaand aan het slopen van de bebouwing door middel van aanvullend onderzoek eerst vastgesteld te worden of deze soort in deelgebied 7 aanwezig is.

De waterspitsmuis komt voor langs schoon niet te voedselrijk water met goed ontwikkelde watervegetatie en ruig begroeide oevers. Hij wordt aangetroffen langs beken, plassen, rivieren en sloten. Hij leeft binnen een straal van 500 meter langs het water op plaatsen waar voldoende schuilmogelijkheid aanwezig is. Het leefgebied van de waterspitsmuis loopt evenwijdig aan een oever. Mannetjes en vrouwtjes hebben elk hun eigen territorium. Voor de waterspitsmuis vormen de landbouwpercelen geen geschikt leefgebied. De watergangen die gedempt gaan worden bij perceel 2 zijn als leefgebied voor de soort weinig geschikt. In de watergangen is watervegetatie alleen plaatselijk en beperkt aanwezig. Daarnaast vallen delen van de watergangen periodiek droog. Ook bij perceel 7 is geen geschikt leefgebied aanwezig (Slagt en Molenaar 2018). De rand van perceel 1, met name de omgeving van de poel en de opslag van elzen, zijn wel begroeid met bodembedekkende vegetatie. Ook zijn hier met wa-

tervegetatie begroeide poelen aanwezig in en net buiten het plangebied. Het is niet uitgesloten dat hier leefgebied van deze soort aanwezig is. Wanneer de Schaarbeek wordt gedempt zou dit leefgebied verdwijnen. Het oppervlak potentieel leefgebied dat aanwezig is en dat mogelijk wordt beïnvloed, beslaat maar een klein oppervlakte en in de directe omgeving ervan is veel geschikt alternatief leefgebied aanwezig, in de vorm van oevers van poelen en plasjes. Wel zouden bij toekomstige werkzaamheden, zoals het dempen van de Schaarbeek, dieren kunnen worden gedood. In het kader van de zorgplicht adviseren wij daarom voor de werkzaamheden een ecologisch werkprotocol op te stellen waarin mitigerende maatregelen zijn opgenomen voor deze soort. Een maatregel waaraan gedacht kan worden is werkzaamheden uit te voeren buiten de kwetsbare periode van deze soort.

De grote bosmuis komt voor in allerlei biotopen, zolang er enige dekking is, zoals een lage begroeiing. De soort komt onder meer voor in bossen, bosranden, parken, braakliggend land en niet te nat rietland. In natte terreinen, dichte grazige vegetatie of open weilanden komt de soort niet voor. De soort heeft een voorkeur voor oude, open eiken- en beukenbossen met een dichte struiklaag. De grote bosmuis is vooral 's nachts actief en eet vooral zaden, noten en bessen. Nesten van de soort bevinden zich meestal ondergronds, onder wortelstronken of in hopen. Potentieel leefgebied is aanwezig in de singel rondom perceel 6, bij de bomenrij tussen perceel 4 en 5, aan de oostzijde van perceel 1 en in perceel 7. De bomenrij tussen percelen 4 en 5 en de singel bij perceel 6 zullen als onderdeel van de uitvoering van de PAS-maatregelen niet worden geveld, zo blijkt uit nadere informatie van Natuurmonumenten. Wel zal de opslag van elzen bij perceel 1 geveld worden en worden bij perceel 7 mogelijk bomen geveld. Omdat de soort in de directe omgeving aanwezig is, is het niet uit te sluiten dat de opslag bij perceel 1 of de bosschage rond het erf bij perceel 7 leefgebied vormt voor de grote bosmuis. De te vellen elzenopslag bij perceel 1 en de bomen bij perceel 7 beslaan een klein oppervlak en in de directe omgeving hiervan is veel alternatief leefgebied aanwezig, in de vorm van grote stukken bos aan de rand van het hoogveen. Wel zouden bij de velling van bomen dieren kunnen worden gedood. In het kader van de zorgplicht adviseren wij daarom voor de velling van deze bomen een ecologisch werkprotocol op te stellen waarin mitigerende maatregelen zijn opgenomen voor deze soort. Een maatregel waaraan gedacht kan worden is de velling van de opslag uit te voeren buiten de kwetsbare periode van deze soort.

Vleermuizen

Volgens verspreidingsgegevens van de NDFF komen de gewone dwergvleermuis en laatvlieger in de directe omgeving van het plangebied voor. Ook andere vleermuissoorten, als rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis of watervleermuis zijn in het afwisselde landschap van het plangebied te verwachten. Alle vleermuissoorten, alsmede hun verblijfplaatsen, essentiële foerageergebieden en vliegroutes zijn strikt beschermd volgens de Wet natuurbescherming.

Vleermuizen zijn globaal op te delen in gebouwbewonende soorten zoals gewone dwergvleermuis en boombewonende soorten als rosse vleermuis en watervleermuis. Daarnaast bestaan soorten die van beide elementen gebruikmaken. Daarbij is ook onderscheid te maken in zomer- en winterverblijfplaatsen van de verschillende soorten. Sommige soorten zoals de gewone dwergvleermuis verblijven het gehele jaar in gebouwen (spouwmuren, achter gevelbetimmeringen, etc.). Andere soorten als de

rosse vleermuis verblijven jaarrond in bomen (in holten, hollen en achter loshangend schors). De watervleermuis overwintert echter weer in bunkers, grotten en kelders en verblijft in de zomerperiode in boomholten.

Gebouwbewonende vleermuissoorten

Gebouwbewonende vleermuizen hebben hun verblijfplaats achter gevelbetimmering, in spouwmuren, achter dakbeschot en in schoorstenen. In het plangebied zijn in deelgebied 7 gebouwen aanwezig die gesloopt zullen worden. Verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen kunnen hier aanwezig zijn en voorafgaand aan de sloop van gebouwen dient eerst uitgezocht te worden of verblijfplaatsen hier aanwezig zijn (Slagt en Molenaar 2018).

Boombewonende vleermuissoorten

Boombewonende soorten worden gevonden in holten en spleten in bomen en achter loshangend schors. Bomen dienen hiervoor een minimale diameter van 30 centimeter te hebben. Zo hebben vleermuizen genoeg ruimte in de boom. Vanaf deze diameter maken spechten ook hollen in bomen, waarvan vleermuizen gebruik kunnen maken. Ook moeten de bomen dermate oud zijn, dat holtes door rotting ontstaan. In het plangebied zijn op drie locaties dikkere bomen aanwezig, namelijk in de bomenrij tussen percelen 4 en 5, in de singel met struiken en bomen rond perceel 6 en in de bosschage bij perceel 7. Zowel in de bomenrij, de singel als de bosschage zijn onder meer oude zomereiken aanwezig. Het is niet uitgesloten dat zich in deze bomen een holte of spleet bevindt die door vleermuizen als verblijfplaats wordt gebruikt. Velling van de bomenrij bij percelen 4 en 5 als de singel rond perceel 6 is echter niet voorzien als onderdeel van de uitvoering van de PAS-maatregelen, zo blijkt uit nadere informatie van Natuurmonumenten. Ook in de toekomst kunnen eventueel aanwezige holten of spleten die hier aanwezig zijn door vleermuizen gebruikt blijven worden. Wel is het mogelijk dat bomen met geschikte verblijfplaatsen worden geveld bij perceel 7. Negatieve effecten op verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen zijn hier niet uit te sluiten. Voorafgaand aan de velling van bomen dient door middel van aanvullend onderzoek eerst uitgezocht te worden of deze functie aanwezig is (Slagt en Molenaar 2018).

Essentieel foerageergebied

Alle in Nederland voorkomende vleermuizen leven van insecten. Zij foerageren daarom op plaatsen waar veel insecten aanwezig zijn. Voorbeelden van veel voorkomende foerageergebieden zijn openingen op kruinhoogte tussen bomen, boven water en in de luwte van dijken. Als een dergelijk foerageergebied van zeer groot belang is voor vleermuizen van een bepaalde verblijfplaats, kan gesproken worden van een essentieel foerageergebied. Als een dergelijk foerageergebied verloren zou gaan, zou de voedselvoorziening van deze vleermuizen verdwijnen, waardoor ze de verblijfplaats moeten verlaten. Het verdwijnen van het foerageergebied leidt zo tot het niet meer functioneren van de verblijfplaats. Dergelijk essentieel foerageergebied is strikt beschermd.

Het plangebied is geschikt foerageergebied voor verschillende vleermuissoorten. De open ruimte zou bijvoorbeeld door laatvliegers of rosse vleermuizen gebruikt kunnen worden om voedsel te zoeken en de randen van de percelen, in de beschutting van bomen en struiken, vormen bijvoorbeeld geschikt foerageergebied voor de gewone

dwergvleermuis. In de toekomst krijgt het gebied een meer natuurlijke inrichting met een extensiever beheer. Het gebied wordt daardoor in de toekomst geschikter als foerageergebied voor vleermuizen. Negatieve effecten op deze functie als gevolg van het plan zijn niet te verwachten.

Essentiële vliegroutes

Om zich van hun verblijfplaatsen naar hun foerageergebied te verplaatsen wordt door een aantal soorten steeds dezelfde lijnvormige elementen gebruikt. Bijvoorbeeld de gewone dwergvleermuis gebruikt vaak bomenrijen waaraan het zich kan oriënteren. Als een dergelijke route verdwijnt of onderbroken wordt, vervalt deze mogelijkheid om van verblijfplaats naar foerageergebied te komen. Vleermuizen moeten dan een alternatieve route zoeken. Als dit niet mogelijk is en als de vliegroute door veel vleermuizen wordt gebruikt, kan dit een groot negatief effect op de vleermuizenpopulatie in het gebied hebben. Daarom zijn dergelijke vliegroutes strikt beschermd.

Lijnvormige opgaande structuren die als vliegroute gebruikt zouden kunnen worden zijn maar beperkt aanwezig in het plangebied. De oostzijde van de singel die rond perceel 6 aanwezig is, is onderdeel van een doorgaande lijnvormige structuur van bomen en struiken. Deze structuur verbindt het bosgebied rond het Korenburgerveen met de lanenstructuur en het bos ten zuiden van het plangebied. Velling van deze singel is niet voorzien als onderdeel van de uitvoering van de PAS-maatregelen, zo blijkt uit nadere informatie van Natuurmonumenten. Ook in de toekomst kunnen vleermuizen deze eventueel aanwezige vliegroute blijven gebruiken. Negatieve effecten op essentiële vliegroutes zijn hier niet te verwachten. Verder is bij perceel 7 mogelijk een essentiële vliegroute aanwezig. Aanvullend onderzoek moet aantonen of deze functie hier aanwezig is (Slagt en Molenaar 2018).

Vogels

Vogelsoorten met niet jaarrond beschermde nesten

Tijdens het veldbezoek zijn in het plangebied een groot aantal soorten met niet jaarrond beschermde nesten aangetroffen, zoals meerkoet, zwarte kraai, witte kwikstaart, gele kwikstaart, spreeuw, zwartkop, tuinfluiter, roodborsttapuit, putter en geelgors. Dergelijke soorten broeden waarschijnlijk ook in het plangebied.

Om te voorkomen dat bij de werkzaamheden eventueel aanwezige nesten van broedende vogels worden beschadigd, dienen deze werkzaamheden buiten de broedperiode te starten. Als vogels op zoek gaan naar een geschikte broedlocatie en merken dat het gebied en de directe omgeving te verstorend zijn, zullen ze een andere locatie zoeken. Daarnaast kan ook in de broedperiode gestart worden met de werkzaamheden. Dan dient aantoonbaar te worden vastgesteld, door een deskundige op het gebied van vogels, dat met de ruimtelijke ontwikkeling geen nesten vernield worden en dat er geen verstoring optreedt die van wezenlijke invloed is op de gunstige staat van instandhouding van een vogelsoort. De broedperiode van vogels loopt globaal van half maart tot half augustus, maar ook buiten deze periode kunnen vogels broedend aanwezig zijn.

Vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten

Tijdens het veldwerk van juni 2017 werden boven het plangebied twee buizerds waargenomen. Een nestplaats van deze soort werd niet gevonden. Maar omdat tijdens het veldwerk de bomen in het blad zaten en de broedtijd voor deze soort ten tijde van de quick scan bijna voorbij was, is niet helemaal uitgesloten dat zich in één van de grote bomen binnen het plangebied, in de bomenrij of singel rond perceel 6, een nestplaats bevindt. Ook voor andere roofvogelsoorten, zoals boomvalk, sperwer of havik, en voor steenuil of ransuil zouden bomen hier binnen het plangebied een nestplaats kunnen bieden. Binnen perceel 7 werden in de daar aanwezige bomen geen jaarrond beschermde nestplaatsen vastgesteld (Slagter en Molenaar 2018).

Velling van zowel de bomenrij bij percelen 4 en 5 als de singel rond perceel 6 is niet voorzien als onderdeel van de uitvoering van de PAS-maatregelen, zo blijkt uit nadere informatie van Natuurmonumenten. Beschadiging van een eventueel aanwezig nest van deze soorten is daarmee niet te verwachten. Wel is verstoring van eventueel aanwezige nesten mogelijk wanneer werkzaamheden in de broedtijd worden uitgevoerd. Daarom adviseren wij, de werkzaamheden buiten broedtijd uit te voeren. Er kan ook in de broedtijd gewerkt worden maar dan dient eerst vastgesteld te worden door een deskundige dat in de singel rond perceel 6 en de bomenrij tussen percelen 4 en 5 geen jaarrond beschermd nest aanwezig is dat verstoord kan worden.

Het is verder niet op voorhand uitgesloten dat binnen perceel 7 gebouwbewonende vogelsoorten met een jaarrond beschermde nestplaats aanwezig zijn, zoals huismus, steenuil of kerkuil. Wanneer hier de bebouwing wordt gesloopt zou mogelijk sprake kunnen zijn van overtreding van de Wet natuurbescherming. Aanvullend onderzoek moet daarom aantonen of deze soorten wel of niet aanwezig zijn (Slagter en Molenaar 2018).

Andere soorten met een jaarrond beschermde nestplaats worden niet in het plangebied verwacht. Deze overige soorten met jaarrond beschermde nesten maken hun nesten op hoge gebouwen (slechtvalk), langs stromende beken (grote gele kwikstaart) of op speciale nestpalen (ooievaar). Deze elementen zijn niet in het plangebied aanwezig en nesten van deze vogelsoorten zijn daarom niet in het plangebied te verwachten.

Reptielen

Volgens verspreidingsgegevens van de NDFF komt de levendbarende hagedis in de buurt van het plangebied voor. Andere soorten reptielen zijn de afgelopen 10 jaar niet in de wijdere omgeving rond het Korenburgerveen waargenomen, zo blijkt uit waarnemingsgegevens (www.NDFF.nl, www.verspreidingsatlas.nl). Wel kwam in een verder verleden de hazelworm nabij het Korenburgerveen voor. De dichtstbijzijnde vindplaatsen van deze soort bevinden zich momenteel echter in bossen enkele kilometers ten zuiden van Winterswijk. Gezien de ruime afstand tot het Korenburgerveen, het tussenliggende agrarische gebied en de langzame verspreiding van deze soort, wordt de hazelworm momenteel niet nabij het Korenburgerveen verwacht. Slagter en Molenaar (2018) geven aan dat ringslang aanwezig zou kunnen zijn bij perceel 7. De ringslang komt in de wijde omgeving rond het Korenburgerveen echter niet voor, zo blijkt uit waarnemingsgegevens van de afgelopen 10 jaar (www.NDFF.nl, www.verspreidingsatlas.nl). Gezien het grote aantal waarnemingen van beschermde

soorten dat jaarlijks wordt gedaan rond het Korenburgerveen en de opvallende verschijning van de ringslang, is het niet te verwachten dat deze soort door waarnemers gemist zou kunnen worden. Het is daarmee niet te verwachten dat deze soort in het plangebied of de wijdere omgeving aanwezig is.

Het habitat van de levendbarende hagedis bestaat uit vochtige gebieden zoals graslanden, natte weiden, drogere delen van moerassen of veengebieden, duinen, open bossen en bosranden. Open plekken om te zonnen zijn een voorwaarde voor vestiging. Winterverblijven bestaan uit vorstvrije plekken in zeggepollen, zandholten of onder boomstronken. De intensief beheerde agrarische percelen binnen het plangebied vormen voor deze soort geen geschikt leefgebied. Perceel 1, dat veel extensiever wordt beheerd en waar ook een poel in ligt, vormt wel potentieel leefgebied. Hier kunnen soorten foerageren maar ook is het niet uitgesloten dat dieren er in de bodem verblijven in (muizen-) holletjes in de bodem. De singel rond perceel 6 zou door deze soort verder als verblijfplaats in de winter gebruikt kunnen worden en ook is het niet uitgesloten dat deze soort de meer natuurlijke delen van perceel 7 als leefgebied gebruikt.

Velling van de singel rondom perceel 6 is niet voorzien als onderdeel van de uitvoering van de PAS-maatregelen, zo blijkt uit informatie van Natuurmonumenten. Wel zouden bij het uitvoeren van graafwerkzaamheden in perceel 1 en sloop- en graafwerkzaamheden bij perceel 7 eventueel aanwezige dieren die in de bodem verblijven kunnen worden gedood. Om dit te voorkomen dient door een deskundige een ecologisch werkprotocol opgesteld te worden voor het uitvoeren van herstelmaatregelen. In dit werkprotocol dienen mitigerende maatregelen te worden opgenomen waarmee schade aan reptielen bij de uitvoering van de herstelmaatregelen wordt voorkomen. Het voert in het kader van deze quick scan te ver, om maatregelen hier concreet uit te werken. Een maatregel waaraan gedacht kan worden, is om het afgraven van bodems uit te voeren buiten de kwetsbare perioden van voortplanting en overwintering.

Amfibieën

Volgens verspreidingsgegevens van de NDFF komen heikikker, poelkikker en kamsalamander nabij het plangebied voor. Slagt en Molenaar (2018) geven aan dat ook rugstreeppad bij hier aanwezig zou kunnen zijn. Echter, de rugstreeppad wordt in dit deel van het land niet waargenomen, zo blijkt uit verspreidingsgegevens van de afgelopen 10 jaar (www.NDFF.nl, www.verspreidingsatlas.nl). Gezien de opvallende en verdragende roep van deze soort en de grote hoeveelheid waarnemingen van andere soorten amfibieën die jaarlijks worden gedaan rond het Korenburgerveen, is het niet te verwachten dat deze soort door waarnemers gemist zou worden. Rugstreeppadden zijn daarom momenteel bij het Korenburgerveen niet te verwachten.

De heikikker komt voor in vochtige heidegebieden waar sprake is van veenvorming en in hoog- en laagveengebieden. Ook wordt de heikikker wel in vochtige schraalgraslanden, duinvalleien, bosranden, langs meren en rivieren en in komkleigebieden aangetroffen. Laag struweel en hoge kruidige gewassen zijn hier van belang. Het voortplantingsbiotoop bestaat uit ondiepe stilstaande wateren met oevervegetatie. De dieren overwinteren op het land op vorstvrije plekken onder dichte vegetatie, bladeren en boomstronken. De intensief beheerde agrarische percelen binnen het plangebied vormen voor deze soort geen geschikte omgeving. Het meer extensief beheerde

deelgebied 1, de omgeving van de Schaarbeek en de omgeving van de poel in perceel 6 vormen voor deze soort wel geschikt leefgebied. Ook perceel 7 vormt voor deze soort leefgebied, zo geeft een recente quick scan aan (Slagt en Molenaar 2018).

De kamsalamander komt voor in kleinschalige landschappen met bossen, heggen en struwelen. Het voortplantingsbiotoop bestaat uit matig voedselrijke tot voedselrijke stilstaande wateren met een goed ontwikkelde onderwatervegetatie. De poel mag niet geheel beschaduwd zijn en moet permanent water bevatten. De soort heeft een leefgebied in een straal van 300 tot 500 meter rond het voortplantingswater en overwintert tussen november en februari op vorstvrije locaties onder stenen, takenstapels of steenhopen. Sommige kamsalamanders blijven gedurende het hele jaar in het water. . De intensief beheerde agrarische percelen binnen het plangebied vormen voor deze soort geen geschikte omgeving. Het meer extensief beheerde deelgebied 1 en de omgeving van de Schaarbeek vormen voor deze soort wel geschikt leefgebied. Uit de PAS-gebiedsanalyse (KWR 2017) blijkt dat deze soort in het verleden in de poel bij perceel 1 is waargenomen. Ook de singel bij perceel 6 vormt voor deze soort geschikt leefgebied. In de poel bij perceel 6 is momenteel geen watervegetatie aanwezig, waardoor de poel als voortplantingswater voor de kamsalamander nog niet geschikt is. Ook perceel 7 vormt voor deze soort leefgebied, zo geeft een recente quick scan aan (Slagt en Molenaar 2018).

De poel in perceel 6. In de poel is geen watervegetatie aanwezig, waardoor de poel als voortplantingswater voor de kamsalamander nog niet geschikt is. Wel vormen de singel rondom het perceel en de extensief beheerde oever potentieel leefgebied.

De poelkikker leeft rond onbeschaduwde vennen, poelen en watergangen in hoogveenengebieden en in uiterwaarden. De soort is kritisch wat betreft de waterkwaliteit, dat voedselarm en schoon moet zijn. De dieren kunnen grote afstanden afleggen en kunnen op grote afstanden van het water worden gevonden. De poelkikker overwintert op het land waar hij zichzelf ingraaft of gebruik maakt van muizenholletjes, houtstronken of stenen. Ook voor deze soort vormen de intensief beheerde agrarische percelen binnen het plangebied geen geschikte omgeving. Het meer extensief beheerde deelgebied 1 met daarin de poel, de omgeving van de Schaarbeek en perceel 6, met de

singel en de poel, vormen voor deze soort wel geschikt leefgebied. Ook perceel 7 vormt voor deze soort leefgebied, zo geeft een recente quick scan aan (Slagt en Molenaar 2018).

Het is dus niet onwaarschijnlijk dat perceel 1, perceel 6, en dan met name de singel en omgeving van de poel, en perceel 7 leefgebied vormen voor heikikker, kamsalamander en/of poelkikker. In de toekomst wordt het plangebied ingericht als extensief beheerd (vochtig) grasland. Dergelijk grasland vormt voor al deze soorten geschikt foerageergebied en ook zijn in dergelijk grasland voldoende verblijfplaatsen voor handen. Wel zouden bij het uitvoeren van de herstelmaatregelen dieren kunnen worden gedood. Het vellen van de singel rond perceel 6 is niet voorzien als onderdeel van de uitvoering van de PAS-maatregelen. Wel zouden eventueel dieren gedood kunnen worden bij graafwerkzaamheden in deelgebieden 1 en 7. Om dit te voorkomen dient door een deskundige een ecologisch werkprotocol opgesteld te worden voor het uitvoeren van herstelmaatregelen. In dit werkprotocol dienen mitigerende maatregelen te worden opgenomen waarmee schade aan amfibieën bij de uitvoering van de herstelmaatregelen wordt voorkomen. Hierbij kan worden aangesloten bij de mitigerende maatregelen die ten behoeve van de levendbarende hagedis worden genomen.

Vissen

In de verspreidingsgegevens van de NDFF zijn voor het gebied en de omgeving geen waarnemingen van beschermde vissoorten opgenomen. De poelen binnen het plangebied staan niet in verbinding met ander open water. Daarom worden hierin geen beschermde vissoorten verwacht. De twee watergangen nabij deelgebied 2 die gedempt zullen worden vallen deels droog in de zomer. Watervegetatie is hierin niet of nauwelijks aanwezig en beschermde vissoorten worden hierin niet verwacht. Ook bij perceel 7 worden geen beschermde vissoorten verwacht, zo blijkt uit een recente quick scan (Slagt en Molenaar 2018).

Drooggevallel deel van de Schaarbeek, aan de noordzijde van perceel 1.

Insecten en andere ongewervelden

Volgens verspreidingsgegevens van de NDFF komen gevlekte witsnuitlibel, gevlekte glanslibel, hoogveenglanslibel en speerwaterjuffer in de directe omgeving van het plangebied voor. Ook de beschermde vlindersoorten grote weerschijnvlinder, kleine ijsvogelvlinder en zilvereren maan komen in deze omgeving voor.

Gevlekte witsnuitlibellen zijn vooral te vinden bij verlandingszones van laagveenmoerassen. Daarnaast komt deze soort ook voor in bosplassen en verlandingszones van hoogveen- en heidevennen op de hoge zandgronden en randzones van hoogveen. Het water waar deze soort voorkomt is helder, ondiep (minder dan 1 meter), matig voedselrijk en beschut gelegen. Vegetatieloze en dichtgegroeide wateren worden gemeden. Binnen het plangebied komt geen geschikt ven voor dat beschut is gelegen. Ook bestaat het plangebied niet uit een randzone van hoogveen. De poel die binnen deelgebied 1 aanwezig is, is wel begroeid, maar ligt niet beschut. Daarbij zijn werkzaamheden aan deze poel niet voorzien als onderdeel van het plan, zo blijkt uit nadere informatie van Natuurmonumenten. De poel bij perceel 6 ligt wel beschut, maar hierin groeit nog geen watervegetatie. Deze is daardoor als voortplantingswater ook ongeschikt. Negatieve effecten op deze soort worden dan ook niet verwacht.

De gevlekte glanslibel leeft bij sterk verlande vennen, petgaten, moerasbossen en mogelijk ook in vegetatierijke sloten. Voortplantingswater ligt veelal nabij uitgestrekte open riet- en zeggenruigten en staan doorgaans onder invloed van kwel. De dieren jagen in en langs bos en struweel in de buurt. De Schaarbeek is plaatselijk sterk verland, begroeid met riet en staat onder invloed van kwel. Dit zou mogelijk leefgebied voor de soort kunnen vormen. Echter, uit informatie van de ecoloog en libellendeskundige van Natuurmonumenten (R. Ketelaar) blijkt dat patrouillerende mannetjes van deze soort hier de afgelopen jaren nooit zijn waargenomen. Het is daarmee niet te verwachten dat hier leefgebied van deze soort aanwezig is. Negatieve effecten op deze soort zijn dan ook niet te verwachten.

De hoogveenglanslibel komt voor in hoogvenen en mesotrofe venen, waar slenken en bulten een kleinschalig mozaïek vormen, vaak met beenbreek als typerende plant. Een stelsel van kleine en ondiepe wateren met drijvende of onder water gelegen veenmossen is noodzakelijk. In het plangebied komt geen ondiep open water voor waarin veenmossen groeien. Voortplantingswater en overige essentiële elementen voor deze soort ontbreken dan ook in het plangebied en negatieve effecten op deze soort zijn niet te verwachten.

De speerwaterjuffer komt voor in kleine, niet te zure, (matig) voedselarme vennen en randzones van hoogvenen. Tegenwoordig zijn de meeste populaties te vinden bij door kwel gevoede wateren, enigszins beschut door bomen en struiken. De vegetatie van voortplantingswater wordt veelal gekenmerkt door drijvende waterplanten, zoals fonteinkruid en waterlelie en een gordel van snavelzegge. Alleen de poel die aanwezig is in deelgebied 1, waar rietvegetatie en waterplanten aanwezig zijn, is wellicht geschikt voortplantingshabitat voor deze soort. Echter, werkzaamheden aan deze poel zijn niet voorzien als onderdeel van de uitvoering van de PAS-maatregelen, zo blijkt uit nadere informatie van Natuurmonumenten. In de Schaarbeek, de poel bij perceel 6 en de

greppel ten zuiden van de Schaarbeek is geen watervegetatie aanwezig. Deze wateren zijn daardoor als voortplantingswater ongeschikt. Negatieve effecten op deze soort zijn daardoor niet te verwachten.

De zilveren maan leeft bij kleine graslanden met een zoom van struweel of bos op plekken waar moerasviooltje in voldoende dichtheid aanwezig is. Dergelijke biotoop is niet in het plangebied aanwezig. Deze soort is in het plangebied niet te verwachten.

De kleine ijsvogelvinder leeft in vochtige gemengde bossen of loofbossen, zoals elzenbroekbos en vliegt bij open plekjes of bosranden. Wilde kamperfoelie vormt de waardplant voor de soort. De soort leeft vooral hoog in bomen maar komt 's morgens ook naar beneden om te drinken. Het plangebied bestaat merendeels uit landbouwpercelen die als leefgebied ongeschikt zijn voor deze soort. Wel zijn bomen aanwezig in de singel rondom perceel 6, in de bomenrij tussen perceel 4 en 5, aan de oostzijde van perceel 1 en perceel 7. Het bosje bij het erf van perceel 7 is maar beperkt van omvang en daardoor als leefgebied voor deze soort weinig geschikt. De bomenrij tussen percelen 4 en 5 en de singel bij perceel 6 zullen als onderdeel van de uitvoering van de PAS-maatregelen niet worden geveld, zo blijkt uit nadere informatie van Natuurmonumenten. Wel zal de opslag van elzen bij perceel 1 geveld worden. De kleine ijsvogelvinder is de afgelopen jaren waargenomen in bos direct ten noorden maar ook ten zuiden van het plangebied. Mogelijk gebruikt de soort ook deze elzenopslag van perceel 1 als leefgebied. Wanneer de elzen worden afgezet zou leefgebied verloren kunnen gaan wanneer bij deze elzen ook de waardplant wilde kamperfoelie aanwezig is. Wij adviseren dan ook eerst in kaart te brengen of deze waardplant hier voorkomt. Mocht de waardplant aanwezig blijken, dan dienen mitigerende maatregelen getroffen te worden zodat voorkomen wordt dat deze soort wordt gedood en zodat voldoende geschikt leefgebied behouden blijft. Een maatregel waaraan dan gedacht kan worden is het ontwikkelen van gevarieerde bosranden met wilde kamperfoelie.

De grote weerschijnvinder leeft in oude, vochtige loofbossen, wilgenbroekbossen of in groepjes samenhangende bosjes in beekdalen. Als waardplant gebruikt de soort boswilg en soms grauwe wilg. De mannetjes van deze vlindersoort gebruiken verder markante, hoge bomen in de bosrand als vliegplaats. Binnen het plangebied zijn op verschillende plekken bomen aanwezig. Bij perceel 7 zijn enkele bomen aanwezig bij het erf. Hier ontbreekt echter de waardplant voor deze soort. Verder zijn in het plangebied bomen aanwezig in de vorm van een klein oppervlakte elzenopslag in de noordwesthoek van perceel 1, als singel rondom perceel 6 en als een bomenrij van zomereiken tussen percelen 4 en 5. Wellicht is op deze locaties ook boswilg of grauwe wilg aanwezig. Ook zijn hier enkele grotere bomen in de omgeving aanwezig. Daarbij werd deze vlindersoort afgelopen jaren waargenomen in bos direct rondom het plangebied. Het is daarom op voorhand niet geheel uit te sluiten dat in het plangebied hier leefgebied van deze soort aanwezig is. Mocht het nodig zijn bomen te vellen, dan dient eerst uitgezocht te worden wat de functie van dit deel van het plangebied is voor deze soort. Dit kan door het in kaart brengen van waardplanten van deze soort. Mocht de waardplant aanwezig blijken, dan dienen mitigerende maatregelen getroffen te worden, zodat dieren niet worden gedood en zodat voldoende geschikt leefgebied aanwezig blijft in het plangebied. Dit kan bijvoorbeeld door het ontwikkelen van gevarieerde bosranden met daarin ook boswilg of door het sparen van de aanwezige bosranden.

3.3.2 Aanwezigheid en omgang overige soorten

In het plangebied komen meerdere soorten voor die wel zijn beschermd onder de Wet natuurbescherming, maar die via provinciale verordening zijn vrijgesteld van de verboden. Zo zijn onder meer gewone pad, kleine watersalamander, bruine kikker, bastaardkikker, ree, haas, vos en konijn in of nabij het plangebied aanwezig, blijkt uit NDFF-gegevens en waarnemingen tijdens het veldbezoek. Ook komen een groot aantal soorten voor die niet zijn beschermd onder de Wet natuurbescherming, waaronder veel soorten planten, vlinders, libellen en sprinkhanen. Ook voor deze soorten is de zorgplicht van toepassing, wat inhoudt dat men negatieve gevolgen voor aanwezige soorten zoveel mogelijk beperkt door het nemen van alle maatregelen die redelijkerwijs kunnen worden verwacht.

In het kader van de zorgplicht adviseren wij om voor het uitvoeren van de herstelmaatregelen, door een deskundige een ecologisch werkprotocol op te laten stellen. In dit werkprotocol dienen mitigerende maatregelen te worden opgenomen waarmee schade aan aanwezige soorten bij de uitvoering van de herstelmaatregelen zoveel mogelijk wordt voorkomen. Het voert in het kader van deze rapportage te ver, om al de mogelijke maatregelen hier concreet uit te werken. Maar maatregelen waaraan bijvoorbeeld gedacht kan worden zijn om de werkzaamheden aan de poelen buiten de voortplantingstijd van amfibieën uit te voeren en bij het vellen van bos en struiken gebruik te maken van vaste rijroutes en rijplaten. De mitigerende maatregelen die zijn geadviseerd voor de omgang met beschermde soorten dienen in dit werkprotocol verwerkt te worden.

3.4 Bescherming houtopstanden

Binnen het plangebied worden op twee plekken (mogelijk) bomen geveld, namelijk de elzenopslag bij perceel 1 en de bomen bij het erf van perceel 7.

Zowel de opslag die verwijderd wordt bij perceel 1 als de bomen die mogelijk geveld worden bij perceel 7 maken onderdeel uit van een eenheid aan bomen en struiken met een oppervlakte die groter is dan 1000 vierkante meter, waardoor sprake is van de velling van 'houtopstanden'. Zoals gesteld in paragraaf 2.4, geldt dat het inpasingsplan wordt opgesteld om herstelmaatregelen als bedoeld in artikel 2.2 van de Wet natuurbescherming mogelijk te maken. Dit betekent dat deze houtopstanden in dit geval niet beschermd zijn, waardoor het doen van een melding niet noodzakelijk is en waardoor ook herbeplanting niet hoeft plaats te vinden.

4 Conclusies en advies

4.1 Wet natuurbescherming en relatie met Inpassingsplan PAS-maatregelen

Het inpassingsplan, ten behoeve waarvan deze quick scan natuur is uitgevoerd, wordt opgesteld om de uitvoering van de uit de gebiedsanalyse voor Korenburgerveen voortkomende herstelmaatregelen juridisch-planologisch mogelijk te maken. Het inpassingsplan is geen plan waarvoor de procedure uit artikel 2.7 lid 1 jo artikel 2.8 van de Wet natuurbescherming geldt. Verder kunnen de herstelmaatregelen worden gekwalificeerd als instandhoudingsmaatregelen als bedoeld in artikel 2.2 van de wet, wat betekent dat voor de soortenbescherming geen ontheffing nodig is en de houtopstanden niet worden beschermd (zie paragrafen 2.2.4 en 2.3).

Wel is de zorgplicht van toepassing. De provincie wenst hier, vooruitlopend op de uitvoering van de maatregelen, op een goede en ecologisch verantwoorde manier invulling aan te geven. Om die reden is deze quick scan uitgevoerd en werd een voortoets Natura 2000 opgesteld. In de quick scan is onderzocht of er beschermde natuurwaarden, volgens de nu geldende natuurwet- en regelgeving, aan- of afwezig zijn in het plangebied. Ook is nagegaan of de ruimtelijke ontwikkeling die mogelijk wordt gemaakt, mogelijk negatieve effecten kan hebben op beschermde natuur buiten het plangebied.

4.2 Gebiedsbescherming

Het inpassingsplan maakt een aantal herstelmaatregelen mogelijk nabij en in Natura 2000-gebied Korenburgerveen. Om te onderzoeken of als gevolg van het uitvoeren van deze herstelmaatregelen significant negatieve effecten op kunnen treden op de doelsoort en de habitattypen waarvoor instandhoudingsdoelstellingen gelden, is reeds nader onderzoek uitgevoerd in de vorm van een voortoets Natura 2000. Uit deze voortoets blijkt dat negatieve effecten op instandhoudingsdoelstellingen zijn uitgesloten.

Het plangebied ligt binnen het Gelders Natuurnetwerk. De voorgenomen ingreep zal een positief effect hebben op de wezenlijke waarden en kenmerken van het Gelders Natuurnetwerk. Het plangebied ligt verder niet nabij rustgebied voor winterganzen of weidevogelgebied. Negatieve effecten als gevolg van de voorgenomen herstelmaatregelen op deze gebieden zijn daarmee uitgesloten. De bescherming van deze gebieden staat de uitvoering van het plan niet in de weg.

4.3 Soortenbescherming

4.3.1 *Beschermde soorten waarvoor geen provinciale vrijstelling geldt*

In het kader van de zorgplicht is nagegaan welke beschermde soorten, waarvoor geen provinciale vrijstelling geldt, te verwachten zijn in het plangebied. Volgens de verspreidingsgegevens van de Nationale Databank Flora en Fauna komen een groot aantal beschermde soorten in of nabij het plangebied voor. Door de uitgevoerde veld-

bezoeken en de bureaustudie is duidelijk geworden dat essentiële elementen van verschillende soorten aanwezig zijn of mogelijk aanwezig zijn in het plangebied. Voor een aantal soorten dienen mitigerende maatregelen getroffen te worden om te voorkomen dat dieren worden gedood, verblijfplaatsen worden vernietigd of leefgebied verloren gaat. Voor andere soorten dient nader onderzoek plaats te vinden om de functies van het plangebied voor deze soorten inzichtelijk te maken, zodat ook hiervoor, wanneer nodig, de juiste mitigerende maatregelen kunnen worden getroffen.

4.3.1.1 Mitigerende maatregelen

Grote bosmuis en waterspitsmuis

Voor beide soorten vormt de elzenopslag bij perceel 1 mogelijk leefgebied. Ook vormt voor de waterspitsmuis het met riet begroeide deel van de Schaarbeek mogelijk leefgebied en vormt voor de grote bosmuis perceel 7 mogelijk leefgebied. Om te voorkomen dat bij het verwijderen van de elzenopslag, het dempen van de Schaarbeek en het verwijderen van vegetatie bij perceel 7 dieren worden gedood, dient een ecologisch werkprotocol opgesteld te worden. In dit werkprotocol dienen mitigerende maatregelen te worden opgenomen waarmee schade aan beide muizensoorten zoveel mogelijk wordt voorkomen.

Vogelsoorten waarvan nest niet jaarrond is beschermd

Om te voorkomen dat bij de werkzaamheden eventueel aanwezige nesten van broedende vogels worden beschadigd, dienen deze werkzaamheden buiten de broedperiode te starten. Als vogels op zoek gaan naar een geschikte broedlocatie en merken dat het plangebied en de directe omgeving te verstorend zijn, zullen ze een andere locatie zoeken. Daarnaast kan ook in de broedperiode gestart worden met de werkzaamheden. Dan dient aantoonbaar te worden vastgesteld door een expert op het gebied van vogels dat met de ruimtelijke ontwikkeling geen nesten vernield worden en dat er geen verstoring optreedt die van wezenlijke invloed is op de gunstige staat van instandhouding van een vogelsoort. De broedperiode van vogels loopt globaal van half maart tot half augustus, maar ook buiten deze periode kunnen vogels broedend aanwezig zijn.

Vogelsoorten met nesten die jaarrond zijn beschermd

Het is niet helemaal uitgesloten dat in de singel rond perceel 6 of de bomenrij tussen percelen 4 en 5 een jaarrond beschermd nest van een roofvogel of uil aanwezig is. Om verstoring van een eventueel aanwezig nest te voorkomen adviseren wij de werkzaamheden nabij deze locaties buiten broedtijd uit te voeren. Er kan ook in de broedtijd gewerkt worden maar dan dient eerst vastgesteld te worden door een deskundige dat in de singel rond perceel 6 en de bomenrij tussen percelen 4 en 5 geen jaarrond beschermd nest aanwezig is dat verstoord kan worden.

Reptielen

Voor de levendbarende hagedis vormen percelen 1 en 7 mogelijk leefgebied. Om te voorkomen dat bij graafwerkzaamheden dieren worden gedood, dient een ecologisch werkprotocol opgesteld te worden, voor de uitvoering van de herstelmaatregelen. In dit werkprotocol dienen mitigerende maatregelen te worden opgenomen waarmee schade aan reptielen bij de uitvoering van de herstelmaatregelen zoveel mogelijk wordt voorkomen.

Amfibieën

Voor kamsalamander, heikikker en poelkikker is mogelijk leefgebied aanwezig in het extensief beheerde perceel 1 en bij perceel 7. Om te voorkomen dat bij graafwerkzaamheden amfibieën worden gedood, dient een ecologisch werkprotocol opgesteld te worden, voor de uitvoering van de herstelmaatregelen. In dit werkprotocol dienen mitigerende maatregelen te worden opgenomen waarmee schade aan amfibieën zoveel mogelijk voorkomen wordt.

4.3.1.2 Nader onderzoek

Verblijfplaatsen van steenmarter, boommarter en eekhoorn

Binnen perceel 7 zijn mogelijk verblijfplaatsen van boommarter en eekhoorn aanwezig in de bomen bij het erf en zijn mogelijk verblijfplaatsen van steenmarter aanwezig in de bebouwing. Voorafgaand aan de velling van bomen bij perceel 7 dient daarom eerst nader onderzoek naar de eekhoorn en boommarter te worden gedaan en voorafgaand aan de sloop van de bebouwing dient eerst nader onderzoek naar de steenmarter te worden uitgevoerd.

Mocht uit het nader onderzoek blijken dat verblijfplaatsen aanwezig zijn, dan dienen mitigerende maatregelen te worden getroffen zodat geschikt leefgebied voor deze soorten aanwezig blijft en zodat wordt voorkomen dat bij de werkzaamheden dieren worden gedood of verstoord.

Verblijfplaatsen en vliegroutes van vleermuizen

Het is niet uitgesloten dat binnen perceel 7 verblijfplaatsen van gebouw- of boombezonende vleermuizen aanwezig zijn of dat hier essentiële vliegroutes van vleermuizen aanwezig zijn. Voordat vegetatie wordt verwijderd of gebouwen worden gesloopt dient eerst door middel van aanvullend onderzoek vastgesteld te worden wat de functie van dit perceel is voor vleermuizen. Mochten verblijfplaatsen of vliegroutes aanwezig blijken, dan dienen mitigerende maatregelen te worden getroffen zodat de functionaliteit van verblijfplaatsen behouden blijft en zodat negatieve effecten op de lokale populaties vleermuizen worden voorkomen.

Jaarrond beschermde nestplaatsen van vogels in bebouwing

Het is niet uitgesloten dat in de bebouwing van perceel 7 jaarrond beschermde nestplaatsen van steenuil, kerkuil of huismus aanwezig zijn. Voorafgaand aan de sloop van de bebouwing dient eerst door middel van aanvullend onderzoek vastgesteld te worden of nestplaatsen aanwezig zijn. Mochten nestplaatsen aanwezig blijken, dan dienen mitigerende maatregelen te worden getroffen zodat de functionaliteit van verblijfplaatsen behouden blijft en negatieve effecten op de lokale populaties van deze soorten wordt voorkomen.

Kleine ijsvogelvlieder

Mogelijk vormt de elzenopslag in perceel 1 aan de noordoostzijde van het plangebied leefgebied voor deze soort. Deze elzenopslag wordt verwijderd. Wij adviseren in kaart te brengen of in deze opslag de waardplant wilde kamperfoelie aanwezig is. Mocht de waardplant aanwezig blijken, dan dienen mitigerende maatregelen getroffen te wor-

den, zodat voorkomen wordt dat dieren worden gedood en zodat geschikt leefgebied aanwezig blijft.

Grote weerschijnvlinder

Ook voor deze soort vormt de elzenopslag mogelijk leefgebied, wanneer hier boswilg of grauwe wilg in aanwezig is. Om negatieve effecten op deze soort te voorkomen, adviseren wij in kaart brengen of de waardplant boswilg of grauwe wilg hier aanwezig is. Mochten de waardplanten aanwezig blijken, dan dienen mitigerende maatregelen getroffen te worden, zodat voorkomen wordt dat dieren worden gedood en zodat geschikt leefgebied aanwezig blijft.

4.3.2 Aanwezigheid en omgang overige soorten

In het plangebied komt een groot aantal soorten voor die wel zijn beschermd onder de Wet natuurbescherming, maar die via provinciale verordening zijn vrijgesteld van de verboden. Ook komen een groot aantal soorten voor die niet zijn beschermd onder de Wet natuurbescherming, waaronder veel soorten planten, vlinders, libellen en sprinkhanen. In het kader van de zorgplicht adviseren wij voor de omgang met deze soorten door een deskundige een ecologisch werkprotocol op te laten stellen, voor de uitvoering van de herstelmaatregelen. In dit werkprotocol dienen mitigerende maatregelen te worden opgenomen waarmee schade aan aanwezige soorten bij de uitvoering van de herstelmaatregelen zoveel mogelijk wordt voorkomen. De mitigerende maatregelen die zijn geadviseerd voor de omgang met beschermde soorten dienen in dit werkprotocol verwerkt te worden.

4.4 Bescherming houtopstanden

In het kader van dit inpassingsplan, wordt de elzenopslag bij perceel 1 verwijderd en worden bij perceel 7 mogelijk bomen verwijderd. Op deze vellingen is het beschermingsregime van houtopstanden niet van toepassing, daar het hier vellingen betreft in het kader van een instandhoudingsmaatregel als bedoeld in artikel 2.2 van de Wet natuurbescherming. Voor de vellingen geldt geen meldingsplicht of compensatieplicht.

4.5 Vervolgstappen

- Houdt rekening met de broedtijd van vogels.
- Opstellen ecologisch werkprotocol voor omgang met reptielen, amfibieën, grote bosmuis en waterspitsmuis bij de uitvoering van de herstelmaatregelen.
- Opstellen ecologisch werkprotocol om schade aan overige, niet beschermde en vrijgestelde, soorten te beperken bij uitvoering van de herstelmaatregelen.
- Voorafgaand aan de velling van de elzenopslag dient nader onderzoek naar de aanwezigheid van leefgebied van kleine ijsvogelvlinder en grote weerschijnvlinder te worden uitgevoerd, door het in kaart brengen van waardplanten van deze soorten.
- Voorafgaand aan sloopwerkzaamheden van de bebouwing in perceel 7 dient eerst nader onderzoek uitgevoerd te worden naar de aanwezigheid van verblijfplaatsen van steenmarter, vleermuizen, steenuil, kerkuil en huismus.

- Voorafgaand aan het verwijderen van vegetatie in perceel 7 dient eerst nader onderzoek uitgevoerd te worden naar essentiële vliegroutes van vleermuizen.
- Voorafgaand aan het verwijderen van bomen in perceel 7 dient eerst nader onderzoek uitgevoerd te worden naar de aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen, boommarter en eekhoorn.

Bijlage 1: Geraadpleegde literatuur

Bell, J. S. Van't Hullenaar, J. W. 2017. Nadere uitwerking tweede fase inrichtingsplan Korenburgerveen. Uitwerking van een gedetailleerd inrichtingsplan voor de zuidoostelijke randzone op basis van aanvullend veldonderzoek. Bell Hullenaar Ecologisch Adviesbureau.

KWR 2017. PAS gebiedsanalyse 061 Korenburgerveen 170215

Lenders, A., Marijnissen, C., Felix, R. 1993. Waarnemen en herkennen van Amfibieën en Reptielen in het veld, stichting RAVON, Nijmegen.

Ministerie EZLI. 2012. Memorie van toelichting bij Wet natuurbescherming. Kamerstuk.

Ministerie EZ. 2015. Memorie van antwoord bij Wet natuurbescherming. Kamerstuk Eerste Kamer der Staten-Generaal.

Provincie Gelderland 2016. Omgevingsverordening Gelderland (december 2016). 2017-04-06.

Provincie Gelderland 2014. Beheerplan Natura 2000 61 - Korenburgerveen

SAB 2018. Voortoets Natura 2000. Natura 2000-gebied Korenburgerveen.

Slagt, J. Molenaar, T. 2018. Ecologische quickscan Staaldunnen, Natuurmonumenten. In het kader van de Wet natuurbescherming en Natuurnetwerk Nederland. Rapport RA17498-03, Regelink Ecologie & Landschap, Mheer. Versie definitief, 15 februari 2018.

Van der Meijden, R. 2005. Heukels' Flora van Nederland, Wolters Noordhoff, Groningen/Houten.

Van Diepenbeek, A. 1999. Veldgids Diersporen, KNNV Uitgeverij, Utrecht.

Van Uchelen, E. 2006. Praktisch natuurbeheer: amfibieën en reptielen, KNNV Uitgeverij, Utrecht.

www.gelderland.nl

www.ndff.nl

www.ravon.nl

www.rijksoverheid.nl

www.stowa.nl

www.synbiosys.alterra.nl

www.telme.nl

www.verspreidingsatlas.nl

www.vogelbescherming.nl

www.zoogdiervereniging.nl

www.aerius.nl

Bijlage 2: Kernkwaliteiten GNN Korenburgerveen

Kernkwaliteiten Korenburgerveen, zoals weergegeven in bijlage 7 van de omgevingsverordening Gelderland 2016

ALGEMEEN	Nr.	14
	Gebiedsnaam	Korenburgerveen
	kernkwaliteiten deelgebied natuur en landschap	• Hoogveengebied met bijzondere gradiënten en randzones; Natura 2000-gebied; bijzondere vegetaties: levend hoogveen, overgangsmoerassen (galigaanmoerassen), blauwgrasland, vochtige heide, berkenbroek, beekbegeleidend bos; kerngebied voor de kamsalamander • onderdeel van Nationaal Landschap Winterswijk • Parel Korenburgerveen: hoogveen in een natuurlijke kom, aan de randen ook natte heide, blauwgrasland, broekbos; de Schaarsbeek ontspringt in het veen; zeer rijke flora en fauna • De evz Korenburgerveen - Aaltense Goor; model: kamsalamander • De evz Meddo verbindt het Korenburgerveen met het Zwillbrocker Venn in Duitsland; modellen: kamsalamander en vuurvliinder • spoordijk Winterswijk - Zutphen, onderdeel van evz Baakse Beek - Veengoot, is van belang als leefgebied en migratiezone voor reptielen, m.n. zandhagedis; deze evz verbindt het gebied tevens met andere schraallandreservaten, o.a. Koolmansdijk; model vuurvliinder • leefgebied steenuil • bijzondere geologie: smeltwatergeul/kom uit de Saale-IJstijd in het Oost-Nederlands Plateau • cultuurhistorische en landschappelijke waarden van het hoogveengebied, verveningsporen (zoals putten en veenbanen) oude ontginningen en kavelpatronen • abiotiek: aardkundige waarden, kwel, bodem, grondwaterreservoir • ecosysteemdiensten: recreatie, drinkwater, waterberging
	aardkundige waarden	+; Terras en terrasrand Aalten - Eibergen; Korenburger en Vragenderveen; Glaciaal bij Bredevoort; Miste - Corle
	waardevol open gebied of verkaveling	+
	parel	+
	natte landnatuur	+
ONTWIKKELINGSDOELEN	ontwikkelingsdoelen natuur en landschap GNN (omvorming, natuurontwikkeling)	• ontwikkeling hoogveenvegetaties en overgangsmoerassen (galigaanmoerassen), vochtige heide en blauwgraslanden, met bijbehorende flora en fauna • ontwikkeling gradiënten in basenrijkdom door kwel en contact met de ondergrond; opheffen verdroging • ontwikkeling biotopen voor reptielen en amfibieën (m.n. kamsalamander, heikikker) • ontwikkeling ecologische verbinding Baakse Beek - Veengoot met beken, beekoever, poelen, natte graslanden en moerasjes, beschutte, zonnige plekken (spoordijk), opgaande landschapselementen, etc. • ontwikkeling uitwisseling met de omgeving en vermindering barrièrewerking N18 en N319 • ontwikkeling bosranden en overgangen naar cultuurgronden, heide en schrale graslanden • ontwikkeling biotopen voor vogels van bossen en cultuurgronden • ontwikkeling cultuurhistorische patronen (bijv. ontginningen, houtwallen) en beheersvormen • ontwikkeling ecosysteemdiensten
	ontwikkelingsdoelen natuur en landschap Groene Ontwikkelingszone	• ontwikkeling gradiënten in basenrijkdom door kwel en contact met de ondergrond; tegengaan verdroging • ontwikkeling biotopen voor reptielen en amfibieën (m.n. kamsalamander, heikikker) • ontwikkeling ecologische verbinding Baakse Beek - Veengoot met poelen, natte graslanden en moerasjes, beschutte, zonnige plekken (spoordijk), opgaande landschapselementen, etc. • ontwikkeling uitwisseling met de omgeving en vermindering barrièrewerking N18 en N319 • ontwikkeling bosranden en overgangen naar cultuurgronden, heide en schrale graslanden • ontwikkeling biotopen voor vogels van bossen en cultuurgronden • ontwikkeling cultuurhistorische patronen (bijv. ontginningen, houtwallen) en beheersvormen • ontwikkeling ecosysteemdiensten
	ecologische verbindingen met evz-model	• Baakse Beek - Veengoot (Duitsland - Winterswijk - IJssel): kamsalamander, hagedis, vuurvliinder • Meddo; Korenburgerveen - Zwillbrocker Venn in Duitsland: kamsalamander, vuurvliinder • Korenburgerveen - Aaltense Goor: kamsalamander, vuurvliinder • Korenburgerveen - Winterswijk: ijsvogelvliinder • Het Korenburger veen is een belangrijke bron van biodiversiteit en moet verbonden zijn met vergelijkbare gebieden, zoals Zwillbrocker Venn, Wooldse Veen, Koolmansdijk en Aaltense Goor via modellen vuurvliinder en kamsalamander